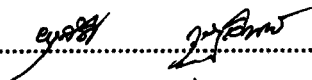
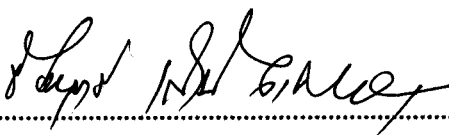

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีวินัยในชั้นเรียนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดคอมรวดี
(อมรวิทยาคาร) จังหวัดสมุทรสงคราม
ชื่อและนามสกุล นางวัชรินทร์ สุขรุ่งเรืองชัย
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ผุสดี ฤทธิอินทร์

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ผุสดี ฤทธิอินทร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่...17.... เดือน....มิถุนายน..... พ.ศ.2551.....

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจอมรวดี (อมรวิทยาคาร)
จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้ศึกษา นางวัชรินทร์ สุขรุ่งเรืองชัย **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ผุสดี กุญชรินทร์ **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจอมรวดี ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดจอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 33 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือการวิจัยคือ แผนการจัดการกิจกรรมเรื่องความมีวินัยในชั้นเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่าง จำนวน 9 แผน และแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนพฤติกรรมความวินัยในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม หลังการจัดการกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่างสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเข้าห้องเรียนตรงเวลาและการไม่เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งงานตามกำหนด

คำสำคัญ กรณีตัวอย่าง ความมีวินัยในชั้นเรียน ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การทำงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ศุสดี ภูอินทร์ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำงานวิจัยครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา กรรมการสอบการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยนี้ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณอาจารย์บุญนะ แสงงาม อาจารย์อัศวิน แสงเมฆ อาจารย์มาลี ต้นประกัสสร อาจารย์ประสาร นาคะเต และอาจารย์สมคิด สัจจชัย ผู้ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณอาจารย์ทรีสตี สุขโต ท่านผู้อำนวยการ โรงเรียน และคณะครู โรงเรียนวัดจอมรวดี ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำในการจัดทำแผนการสอน แบบสังเกตพฤติกรรม และการจัดทำกรณีตัวอย่าง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษา ครอบครัวของผู้วิจัย รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

วัชรินทร์ สุขรุ่งเรืองชัย

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
คุณธรรม	6
ความมีวินัยในชั้นเรียน	10
การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความมีวินัยในชั้นเรียน	44
ตอนที่ 2 ข้อสังเกตที่ได้จากการใช้แผนกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน	48
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	52
สรุปการวิจัย	52
อภิปรายผล	54
ข้อเสนอแนะ	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	58
ภาคผนวก	64
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	65
ข แผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน.....	67
ค แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน	107
ง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	110
จ ผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน	121
ประวัติผู้ศึกษา	128

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 กำหนดการจัดกิจกรรม เรื่อง ความมีวินัยในชั้นเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 9 ชั่วโมง	36
ตารางที่ 4.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง	44
ตารางที่ 4.2 ผลการ เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังเรียนการจัด กิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอมรวดี	46

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนในแต่ละพฤติกรรม
ก่อนและหลังการทดลอง กับค่าเฉลี่ยของจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรม
ในแต่ละครั้ง 47

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่ยุคเกษตรกรรม ยุคอุตสาหกรรม ยุคเทคโนโลยีข่าวสาร และเข้าสู่ยุคสงครามความคิด ใช้ความคิดในการพัฒนาทางด้านวัตถุมากขึ้น แต่ในทางตรงข้ามกลับทำให้จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม ของคนเราเริ่มลดน้อยถอยลง คนมีความต้องการ อยากได้อะไรก็อยากได้ ไม่มีที่สิ้นสุด คนเก่งจึงมีหน้าที่ใช้สมองที่ได้ฝึกฝนกันมาตั้งแต่เยาว์วัย ในการคิดหาประโยชน์ใส่ตน เอาเปรียบธรรมชาติและคนอื่นๆมากขึ้น ทำให้เกิดปัญหาต่างๆในสังคมหลายประการ จึงควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวจากต้นเหตุของปัญหา คือ การพัฒนาจิตใจ คุณธรรมของคน ดัง พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ตอนหนึ่งว่า ...นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คนมีคุณภาพ คือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อประดับประดา หนุนนำความเก่งให้เป็นไปในแนวทางที่อำนวยผลประโยชน์อันพึงประสงค์... (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2541: 60)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 กำหนดจุดมุ่งหมายว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสมดุลมากขึ้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 49)

เพื่อให้การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยกระบวนการของการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด กลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้การสอนและประเมินผล กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 49) จึงได้กำหนดคุณลักษณะที่ควรมีการพัฒนาในตัวผู้เรียน คือ การมีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม ขยัน ประหยัดและยึดมั่นในสัมมาชีพ สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ รู้จักคิดริเริ่ม วิจัย และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีพละทานมัชฌิมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ รู้จักพึ่งตนเองและมีอุดมคติ มีความภาคภูมิใจและรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากร

ของชาติ มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญและสามัคคีกัน รวมทั้งค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 49) ได้แก่ การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและความรับผิดชอบ การประหยัดและรู้จักออม การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา ความรักชาติ ศาสน์กษัตริย์ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2550) ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ จะเห็นว่าทุกฝ่ายต้องการให้นักเรียนเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมเพื่อสังคมจะได้มีคนดีมากๆ และคนดีนี้จะช่วยนำพาประเทศชาติไปสู่ความสงบสุขร่มเย็นสืบต่อไป

สังคมในยุคปัจจุบัน เป็นสังคมของการแก่งแย่ง ชิงดี ชิงเด่น ชิงไหว ชิงพริบ ใครฉลาดกว่าก็เอาเปรียบผู้อื่น นำมาซึ่งปัญหาอื่นๆอีกมากมาย ปัญหาหนึ่งที่พบกันบ่อยครั้ง คือ การขาดวินัยของคนไทย การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้เพราะชอบทำอะไรตามใจตนเอง การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย ฯลฯ ซึ่งส่งผลให้เยาวชนเห็นตัวอย่างที่ไม่ดีอยู่เสมอจนเป็นความเคยชินและปฏิบัติจนเป็นลักษณะนิสัยที่แก้ไขยาก

โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมให้แก่นักเรียน นอกจากภารกิจหลัก คือ การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดูแลป้องกันและควบคุมแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของนักเรียน การปลูกฝังแนวทางปฏิบัติให้แก่นักเรียน มีการปรับตัวที่ดี จึงทำให้สามารถลดปัญหาพฤติกรรมด้านพฤติกรรมของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2535: 6 อ้างถึงใน ปิยะ ผลวา 2547) กฎระเบียบต่างๆและระเบียบวินัยในโรงเรียนจึงถูกกำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข การส่งเสริมลักษณะนิสัยความมีระเบียบวินัยถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนที่จะช่วยส่งเสริมและแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าว

ปัญหาการขาดวินัยในโรงเรียนมีหลายลักษณะ คือ ปัญหาการผิดวินัยในชั้นเรียน เช่น การรบกวนคนอื่น การพูดหยาบคาย การทำร้ายคนอื่น ปัญหาความประพฤติผิดนอกชั้นเรียนแต่อยู่ในโรงเรียน เช่น การแต่งกายผิดระเบียบ การใช้ยาเสพติด ปัญหาการหนีเรียน และปัญหาความเฉื่อยชา (Gorton, 1983 อ้างถึงใน คติภา วัฒนา 2548: 1)

นอกจากนี้ วันเพ็ญ พิมพ์แดง (2533: 113) ได้แบ่งปัญหาทางวินัยของนักเรียนออกเป็นหมวด ได้แก่ หมวดการแต่งกาย เช่น ไว้ผมยาว นุ่งกระโปรงสั้น หมวดความประพฤติ ได้แก่ การคุยและเล่นเสียงดังในห้อง การไม่ร่วมกิจกรรม หมวดการเรียนในห้องเรียน เช่น ไม่ตั้งใจเรียน การลอกการบ้านเพื่อน และหมวดอื่นๆ เช่น การเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา การขาดเรียน เป็นต้น

โรงเรียนวัดจอมรวดี เป็นสถานการศึกษาแห่งหนึ่งที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม ต้องการให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ดังนั้นจึงได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับความรู้คู่คุณธรรมและความมีวินัย คือ (1) พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (2) มีวินัย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ กตัญญู (3) รักท้องถิ่น รักสิ่งแวดล้อม (4) ร่างกายแข็งแรง และ (5) มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

ผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทำการสอนในกลุ่มสาระต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้สังเกตเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมขาดวินัยในชั้นเรียนหลายประการด้วยกันคือ การเล่นเกมและการพูดคุยเสียงดังขณะที่ครูสอน ไม่ทำงานและส่งงานตามกำหนด การพูดจาไม่ไพเราะ การแต่งกายผิดระเบียบ การทำร้ายกัน การนำสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง การไม่ทำตามระเบียบวินัยของโรงเรียนและของห้องเรียนนั้นทำให้เกิดความวุ่นวาย ไม่เป็นระเบียบสาเหตุสำคัญคือ นักเรียน ไม่มีวินัยในตนเองที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนให้อยู่ในกฎระเบียบของห้องได้

การที่จะฝึกให้นักเรียนมีวินัยในชั้นเรียนต้องฝึกให้นักเรียนมีวินัยในตนเองก่อน วินัยในตนเองนั้น จะทำให้นักเรียนควบคุมตนเองได้ ห้องเรียนเกิดความสงบสุข แต่ถ้าห้องเรียนใดสมาชิกในห้องเรียนเป็นผู้ไม่มีระเบียบวินัย ไม่มีความรับผิดชอบ ขาดวินัยในตนเอง ห้องเรียนนั้นก็จะวุ่นวาย ยุ่งเหยิง จะทำให้เกิดผลเสียต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย

การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยนั้นพบว่ามีเด็กในวัย 6-11 ปี ควรได้รับการพัฒนาให้มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น มีวินัย ประหยัด มีคุณธรรม จริยธรรม และควบคุมตัวเองได้ (อรุณ จันทรวานิช 2550) โดยการสอดแทรกคุณธรรม ด้านความมีวินัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียนอีกด้วย จากการศึกษาวิจัยหลายเรื่องพบว่ามีการใช้วิธีการพัฒนาคุณธรรมด้านความมีวินัยด้วยวิธีการต่างๆ คือ การใช้ชุดการสอน การใช้แบบอรรถกร การใช้กิจกรรมเช่น เกม กรณีตัวอย่าง บทบาทสมมติ การอภิปราย เป็นต้น วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างพบว่าเป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และฝึกการทำงานกลุ่ม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยให้แก่ นักเรียน โดยนำเหตุการณ์ที่นักเรียนพบเห็นอยู่ แต่นักเรียนคิดว่าเป็นเหตุการณ์ปกติ ครูจึงนำเหตุการณ์ดังกล่าวมาให้นักเรียนศึกษาและเห็นถึงสภาพปัญหา ให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ผลของพฤติกรรมดังกล่าวว่ามีผลดีผลเสียอย่างไร นักเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร เพื่อให้นักเรียนได้แนวทางในการปฏิบัติตนในห้องเรียนด้วยตนเอง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดคอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนหลังการเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่างสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากรของงานวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนวัดคอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม

4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนวัดคอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 33 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

4.3 เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว)

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 วินัยในชั้นเรียน หมายถึง การควบคุมตนเองให้สามารถปฏิบัติตามกฎ กติกาของห้องเรียนได้

5.2 พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ในงานวิจัยนี้ครอบคลุมพฤติกรรมดังต่อไปนี้

- ความรับผิดชอบ ได้แก่ การส่งงานตามกำหนด การตั้งใจเรียน การทำงานตามหน้าที่

- ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ได้แก่ การกล้าพูดกล้าแสดงออก การฟังตนเอง
- ด้านความอดทน ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร การควบคุมอารมณ์
- ด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ การเข้าห้องตรงเวลา การไม่เอาของของผู้อื่น

5.3 การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง หมายถึง การสอนที่มีการนำสภาพการณ์หรือปัญหา หรือใช้กรณีหรือเรื่องราวเกี่ยวกับความมีวินัยในชั้นเรียนมาดัดแปลง ในรูปแบบเอกสารมีข้อความ ประกอบภาพ เพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์ และมีการฝึกให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจ มองเห็นปัญหาอย่างแท้จริง และฝึกค้นหาทางแก้ไขปัญหานั้นๆ ผู้เรียนมีการอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในระบบการทำงานกลุ่ม และแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนการร่วมกัน ตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหาอย่างอิสระ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ครูได้แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความ ตระหนักในเรื่องของความมีวินัยในชั้นเรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้

6.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง สามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความไม่ มีระเบียบวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พบกับปัญหาความไม่มีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนจำนวนมาก จึงได้หาแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าวและทำการวิจัยในหัวข้อ “ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอมรวดี (อมรวทิยาการ) จังหวัดสมุทรสงคราม” ขึ้น โดยมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. คุณธรรม
2. ความมีวินัยในชั้นเรียน
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. คุณธรรม

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมประกอบด้วย ความหมายของคุณธรรม คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสริมคุณธรรม ดังนี้

1.1 ความหมายของคุณธรรม

ได้มีผู้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คุณธรรม หมายถึง สภาพของคุณงามความดีภายในบุคคล ทำให้เกิดชื่นชมยินดีมีจิตใจที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขอันสมบูรณ์ คือ ความสุขใจ (ประภาศรี สีหอำไพ 2535: 6)

คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะ แนวความคิด และการปฏิบัติของมนุษย์ที่มีหลักการและเกณฑ์ที่ตนเองกำหนดขึ้น หลักการและเกณฑ์ของสังคม และหลักการและเกณฑ์การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ชาติ ดังนั้นคุณธรรมจึงเป็นคุณลักษณะการคิดการปฏิบัติที่ถูกต้อง ดีงาม สอดคล้องกับหลักของกฎหมาย ศาสนา ประเพณี ค่านิยมและปทัสถานของสากลอีกด้วย (สุมน อมรวิวัฒน์ 2536: 22)

คุณธรรม หมายถึง สภาพจิตใจที่ถูกฝังแน่น ด้วยคุณงามความดี ที่ควรปลูกฝังในตัวบุคคล จริยธรรม เป็นธรรมที่แสดงออกด้านความประพฤติ กิริยา วาจา ที่เกิดจากการสะสมคุณธรรม กล่าวคือ คุณธรรมและจริยธรรมเป็นธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติโดยเฉพาะใน

สังคมไทย เพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ที่บรรพบุรุษได้สั่งสมและถ่ายทอดแก่คนรุ่นหลัง เราจึงควรหวงแหนและดำรงรักษาไว้กับความเป็นชาติไทยตลอดไป (คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา 2548: 1)

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คุณคณส่วนใหญ่อยอมรับว่าดีงาม ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์และความดีงามที่ดีที่แท้จริงต่อสังคม (กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548: 2)

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพจิตใจที่ประกอบด้วยคุณงามความดีของบุคคล ที่ส่งผลให้มีแนวคิดและการปฏิบัติในทางที่ดีสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของตนเองและสังคม

1.2 คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนด คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้แก่สถานศึกษาได้นำไปประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ

ในการที่จะสร้างคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการให้เกิดขึ้นในเยาวชน จะต้องให้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษามากกว่าการท่องจำ ต้องเน้นปฏิบัติจริง และผู้ใหญ่ทุกระดับต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 ขยัน คือความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ออกทน ไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรค ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลงานสำเร็จตามความมุ่งหมาย

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความขยัน คือผู้ที่ตั้งใจทำงานอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ในเรื่องที่ถูกที่ควร ผู้ที่เป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

1.2.2 ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของ แต่พอควร พอประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความประหยัด คือผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ของตนเองอยู่เสมอ

1.2.3 ซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดภัยจากรู้สึกลำเอียงหรืออคติ

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรง ทั้งทางหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กลคดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเอง และปฏิบัติอย่างเต็มที่ ถูกต้อง

1.2.4 มีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผนข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามในขอบเขต กฎระเบียบ ของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติอย่างเต็มใจ และตั้งใจ เช่น การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบ เข้าแถวรับบริการตามลำดับ

1.2.5 สุขภาพ คือ เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยา มารยาทที่ดีงาม มีสัมมาคารวะ

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสุภาพ คือผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตาม สถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นทั้งโดยวาจา และท่าทาง แต่ในเวลา เดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้มีการยาทวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรม

1.2.6 สะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายและใจ และ สภาพแวดล้อม ความผ่อนคลาย เป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสะอาด คือผู้ที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะ ฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ

1.2.7 สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมกันปฏิบัติงาน ให้บรรลุผลตามที่ต้องการเกิดการงานอย่างสร้างสรรค์ ปราศจากการ ทะเลาะวิวาท

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบของตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วง แก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้ง ได้เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมความคิด ความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติ

1.2.8 มีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตนเอง หรือเรื่องของตนเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ในความสนใจ ในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์ของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ที่มักช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความ
สมัครใจ คอยให้กำลังใจและเป็นที่ยกย่องปัญหาของเพื่อน

1.3 กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสริมคุณธรรม

สมุน อมรวิวัฒน์ (2536: 22-27) ได้กล่าวถึง กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่จัด
ในระดับประถมศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมแก่นักเรียนโดยทั่วไปจัดได้เป็น 4 ประเภท คือ

1.3.1 กิจกรรมการถ่ายทอด

กิจกรรมประเภทนี้จะเน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง โดยการ
ถ่ายทอดความรู้และการเป็นแบบอย่างที่ดี ทุกคนสามารถเป็นผู้สอนแก่เด็กได้

การถ่ายทอดคุณธรรมเกิดขึ้นได้ทั้งในกระบวนการสอนที่เป็น
รูปแบบและเป็นธรรมชาติ เด็กสามารถเรียนรู้จากผู้ใหญ่ จากการดำเนินชีวิต การช่วยเหลือครอบครัว
ในการทำงาน การประพฤติปฏิบัติตนตามประเพณีต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้วิธีการสาธิตประกอบการ
บรรยาย การปรับพฤติกรรม การเสริมแรงให้เด็กเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การถ่ายทอดคุณธรรม
แบบธรรมชาติโดยการฝึกซ้ำๆ นี้มีผลต่อการปลูกฝังความคิดและพัฒนาพฤติกรรมของเด็กอย่างมาก
เพราะเป็นประสบการณ์ตรงของเด็ก ส่วนการถ่ายทอดคุณธรรมที่เป็นรูปแบบขั้นตอนในชั้นเรียนมี
ลักษณะแตกต่างไปจากวิถีชีวิตของเด็ก ดังนั้นตามทฤษฎีการเรียนรู้จะต้องมีการจัดบรรยากาศให้
ใกล้เคียงวิถีชีวิตของเด็กจึงจะสัมฤทธิ์ผล กิจกรรมการสร้างเสริมคุณธรรมได้แก่ กิจกรรมการ
บรรยาย การสนทนา การเล่านิทาน การฟังธรรมเทศนา การอ่านข้อความที่เป็นสุภาษิตสอนใจ การ
ให้แบบอย่างที่ดีหรือนักเรียนฝึกปฏิบัติและเลียนแบบในเรื่องของกิริยามารยาท การประกอบ
พิธีกรรม กิจกรรมการถ่ายทอดนี้ครูควรใช้สื่อและเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ เช่น หุ่นเชิด ภาพ เพลง
เกม ฯลฯ ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและวัยของผู้เรียน นับว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมคุณธรรมได้ดี

1.3.2 กิจกรรมการฝึกหัดอบรมและปรับพฤติกรรม

กิจกรรมประเภทนี้เป็นการจัดสภาพการณ์หรือกิจกรรมต่างๆ
ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง โดยครูเป็นผู้สังเกต บันทึกหรือกำหนดพฤติกรรม แล้วปรับปรุงแก้ไข
ด้วยวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม เช่นการจัดกิจกรรมฝึกมารยาท การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรม
การแสดงบทบาทสมมติ การจัดสถานการณ์จำลอง การจัดกิจกรรมโดยใช้ทักษะการสื่อสาร ได้แก่
การเล่าประสบการณ์ เรียงความปากเปล่า การอภิปราย การโต้วาที เป็นต้น กิจกรรมการฝึกหัดอบรม
เพื่อให้เกิดคุณธรรมมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์ได้มี
ส่วนร่วม จนเกิดความสนใจและตั้งใจฝึกหัดอย่างจริงจังและสามารถนำผลของการฝึกหัดอบรมนั้น
ไปใช้ได้จริง

กิจกรรมการฝึกหัดอบรมเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมยังมีอีกหลายรูปแบบ เช่น การเข้าค่าย การฝึกสมาธิ กิจกรรมสวดมนต์ กิจกรรมการฝึกปฏิบัติตามพิธีกรรมทางศาสนา เป็นต้น การจัดกิจกรรมเหล่านี้ครูมีบทบาทในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม และสถานการณ์ ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและควรปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้เป็นพฤติกรรมที่ดี โดยมีการประเมินพฤติกรรม การให้สิ่งเร้า และการเสริมแรง ตลอดจนการวางแผนที่เหมาะสมอีกด้วย

1.3.3 กิจกรรมการคิดวิเคราะห์

กิจกรรมประเภทนี้จะฝึกให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหาต่างๆ โดยใช้เหตุผล และสามารถนำแนวคิดต่าง ๆ นั้นมาประพฤติปฏิบัติตามได้ด้วยความคิดของตนเอง นักเรียนจะได้ทั้งความรู้ ความคิด และการนำไปปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมการสอนโดยคิดวิเคราะห์ เป็นกิจกรรมที่ใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น เช่น กิจกรรมการฝึกอบรม โดยกิจกรรมนี้จะเน้นที่การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ การใช้เหตุผล การประเมินข้อมูล การเลือกและการตัดสินใจเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา เช่น กิจกรรมสถานการณ์จำลอง การศึกษากรณีตัวอย่าง กิจกรรมการวิเคราะห์ข่าวหรือเหตุการณ์ปัจจุบัน เป็นต้น

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมการคิดวิเคราะห์ คือ การจัดบรรยากาศและสิ่งเร้าที่น่าสนใจ ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดด้วยตนเองและร่วมกับเพื่อนแล้วแสดงผลการคิดด้วยการพูด การเขียน การแสดง การวาดภาพ การร้องเพลง ฯลฯ โดยมีการวิจารณ์และประเมินผลการคิดอย่างมีหลักเกณฑ์

1.3.4 กิจกรรมการเรียนรู้จากสังคม

มนุษย์ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสังคมรอบข้างไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ เจตคติหรือทักษะต่างๆ รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี และคุณธรรม โดยที่นักเรียนไม่รู้ตัว เช่น การเห็นตัวอย่างจากพ่อแม่ จากสื่อมวลชน จากญาติพี่น้อง จากเพื่อนๆ ฯลฯ การเรียนรู้เช่นนี้เป็นกระบวนการปะทะสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องยาวนาน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากสังคมสามารถทำได้ในชั้นเรียน และเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมสนทนายามเช้า กิจกรรมการสอนข่าว การจัดนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่ การเชิญวิทยากร การใช้สื่อเสียงและสิ่งพิมพ์

2. ความมีวินัยในชั้นเรียน

เนื้อหาเกี่ยวกับ ความหมายและความสำคัญของความมีวินัยในชั้นเรียน ความมีวินัยในตนเอง ปัญหาด้านการขาดวินัยในชั้นเรียน และวิธีการสร้างความมีวินัยในชั้นเรียน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายและความสำคัญของความมีวินัยในชั้นเรียน

ได้มีผู้ที่ให้ความหมายของความมีวินัย มีรายละเอียดดังนี้

ความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเอง และปฏิบัติตามกฏกติกาของสังคมเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2541: 62)

ความมีวินัย หมายถึง การสำรวจ กาย วาจา ใจ ให้อยู่ในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับของส่วนรวม ไม่ประพฤติตามใจแต่ยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบของส่วนรวม (สมพงษ์ จิตระดับ 2531: 29)

ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อตกลงเพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 51)

สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537: 51) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง การควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสุขในชีวิตของตนเองและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต 2539: 7) กล่าวว่าวินัยหมายถึง ระเบียบทั้งหมดของชีวิตและสังคมมนุษย์ จะเกิดผลสำเร็จได้ต้องอาศัยความเข้าใจคือต้องมองวินัย โยงลงไป ถึงธรรม หรือ โยงวินัยกับธรรมเข้าด้วยกันได้เป็นอย่างดีแรกก่อน

สรุปได้ว่าความมีวินัย หมายถึง การควบคุมตนเองให้สามารถปฏิบัติตาม กฏ กติกา ข้อตกลงของส่วนรวม โดยไม่ประพฤติตามใจของตนเอง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมายของความมีวินัยในชั้นเรียนให้สอดคล้อง กับความมีวินัยดังนี้ ความมีวินัยในชั้นเรียน หมายถึง การควบคุมตนเองให้สามารถปฏิบัติตาม กฏ กติกาของห้องเรียนได้

ความมีวินัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นต่อเด็ก วินัยในชั้นเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับการสั่งสอน อบรม และมีการเรียนรู้ และปฏิบัติตามระเบียบ ในการเรียนการสอนวินัยในชั้นเรียนจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้แก่เด็กตั้งแต่วัยแรก โดยการชี้แจงและตกลงด้วยเหตุผลเพื่อให้เขายอมรับข้อตกลงนั้นๆ วินัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ป้องกันการรบกวนต่อการเรียนรู้ ช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างราบรื่นซึ่งพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน คือการปฏิบัติตามกฎระเบียบของห้องซึ่งบางโรงเรียนก็ใช้คำว่าข้อตกลงของห้อง

2.2 ความมีวินัยในตนเอง

การที่ครูจะฝึกหรือปรับพฤติกรรมนักเรียนให้มีวินัยในชั้นเรียนนั้นต้องเริ่มจากการฝึกความมีวินัยในตนเองก่อน เพราะความมีวินัยในตนเองเป็นจุดเริ่มต้นของความมีวินัยในระดับต่างๆ

ซิดกมล สังข์ทอง (2536: 9) กล่าวว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่คนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากจิตสำนึกของตน แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทำการใดๆที่จะก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเอง ในอนาคตแต่กลับทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเองและผู้อื่นอีกด้วย รวมทั้งยังไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่น

ภรณี คุรุรัตน์ (2537: 8) กล่าวว่าวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการใช้ความคิด ความรู้สึกที่เกิดจากการเรียนรู้ เพื่อควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง

สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537: 5) กล่าวว่าวินัยในตนเองหมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เลือกข้อประพฤติปฏิบัติสำหรับตนขึ้นโดยสมัครใจไม่มีใครบังคับหรือควบคุมจากอำนาจใดๆ และข้อประพฤติปฏิบัตินี้ต้องไม่ขัดกับความสงบสุขของสังคม

วสุณี รักษาจันทร์ (2538: 10) ก็ได้กล่าวว่าวินัยในตนเองหมายถึง การที่บุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรมของตน เพื่อที่จะประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ รวมทั้งข้อตกลงในสังคมที่ตนเกี่ยวข้อง ไม่กระทำการใดๆที่ส่งผลเสียต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยที่นักเรียนจะต้องมีความตั้งใจ มีความพยายามและมีความอดทน และไม่ต้องให้ครูหรือบุคคลอื่นมาสั่งสอนตักเตือน

สรุปได้ว่า ความมีวินัยในตนเองหมายถึง การควบคุมตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบของสังคมโดยไม่ต้องให้ใครบังคับ ดักเตือน แต่เกิดจากจิตสำนึกของตนเอง

2.3 ปัญหาด้านการขาดวินัยในชั้นเรียน

การขาดวินัยในชั้นเรียน ในแต่ละสถานศึกษา มีลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนต่างๆ ดังนี้

วรัญญา ชีรธรรมากร (2528: 6) กล่าวถึงปัญหาการขาดวินัยในชั้นเรียน คือ การฝ่าฝืนกฎระเบียบของชั้นเรียนขณะที่ครูสอนหรือให้ทำงาน ได้แก่ การคุย เล่นกัน นั่งเหม่อลอย การรบกวนคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา วิหคโต (2524: 45) ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมที่รบกวนผู้อื่นในชั้นเรียน ได้แก่ เล่นและคุยโดยการแสดงท่าทาง การเดินไปมา การแหงนเพื่อน การส่งเสียงดังโดยการใช้ปาก และอวัยวะอื่นๆ การไม่สนใจเรียน การไม่ทำงานที่ครูมอบหมายให้

วันเพ็ญ พิมพ์แดง (2533: 113) ได้แบ่งปัญหาทางวินัยของนักเรียนออกเป็น 4 หมวด ได้แก่ หมวดการแต่งกาย เช่น การใส่เครื่องประดับ การปล่อยชายเสื้อของนักเรียนชาย หมวดความประพฤติ เช่น คุยและเล่นเสียงดังในห้อง หมวดการเรียนในห้องเรียน เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การลอกการบ้านเพื่อน และหมวดการปฏิบัติอื่นๆ เช่น การเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา ส่วน พเยาว์ เกาทัณฑ์ทอง (2534: 76) พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมผิดวินัยมากที่สุดในด้านการเรียน รองลงมา คือ ด้านความประพฤติและด้านการแต่งกาย

2.4 การสร้างควมมีวินัยในชั้นเรียน

การสร้างระเบียบวินัยในโรงเรียนและในชั้นเรียน เป็นสิ่งจำเป็นเพราะเป็นสิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของนักเรียน เป็นกระบวนการที่จะฝึกให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกายหรือเจตคติ ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีการที่สำคัญดังนี้

2.4.1 ขั้นตอนการพัฒนาควมมีวินัยในชั้นเรียน (กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ 2541: 62)

1) *ขั้นสร้างความเคยชินและกลายเป็นนิสัย* วินัยมีพื้นฐานมาจากวัยแรกของชีวิตที่มีการฝึกรอบรมเลี้ยงดู มีกระบวนการเรียนรู้จากการเลียนแบบและการฝึกฝนจากพ่อแม่ผู้ปกครอง และสังคมที่แวดล้อมไปพร้อมๆ กัน จนเกิดการซึมซับและรับรู้เป็นคุณธรรมเกิดขึ้นภายในของจิตใจ และปฏิบัติต่อมาอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นนิสัยของแต่ละบุคคล

2) **ขั้นใช้ปัญญาในการพัฒนาวินัยในตนเองเมื่อโตขึ้น**

พัฒนาการความมีเหตุผล คือ ปัญญา สามารถเรียนรู้และใช้ปัญญาเข้าใจในผลของการกระทำที่เกิดขึ้น รู้จักคำนึงถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเองและบุคคลอื่น การเสริมสร้างฝึกรวมพัฒนาเด็กโดยใช้เหตุผลหรือปัญญาให้ฝึกปฏิบัติและดำเนินชีวิต ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลง กฎ กติกา ของที่บ้าน ที่โรงเรียน และปฏิบัติตามข้อตกลงเหล่านั้น เพื่อให้เกิดความสงบและสันติสุข ฝึกให้เด็กได้ควบคุมตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่น โดยใช้ปัญญา คือเหตุผลในการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง เด็กจะเกิดความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

2.4.2 **วิธีการในการเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียน**

คึกภา วัฒนา (2548: 2) ได้เสนอวิธีการเสริมสร้างวินัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

- 1) จัดให้มีกฎระเบียบ เพื่อให้เด็กรู้ถึงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ มีการลงโทษ เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีการให้รางวัล เมื่อเด็กอยู่ในวินัย และมีการเสนอต้นแบบหรือมีการใช้กฎ การลงโทษและรางวัลอย่างต่อเนื่อง
- 2) จัดวางระเบียบร่วมกันกับนักเรียนไม่ทำโดยครูฝ่ายเดียว
- 3) ครูต้องเป็นผู้นำในการใช้วินัยแบบประชาธิปไตย เพราะวินัยแบบประชาธิปไตยจะช่วยส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กเป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง สามารถควบคุมตนเองได้ มีความสามารถทำงานเป็นกลุ่ม มีความเข้าใจและตีความหมายของกฎเกณฑ์ต่างๆ เพื่อนำมาประพฤติปฏิบัติได้ และสามารถอธิบายแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น
- 4) จัดสภาพของโรงเรียน และห้องเรียนให้น่าอยู่ น่าเรียน สะอาด เรียบร้อย มีอุปกรณ์ครบครัน
- 5) จัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามวุฒิภาวะ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน
- 6) ให้บริการแนะแนวการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่มีปัญหา
- 7) ครูทุกคนต้องเข้าใจและพร้อมที่จะช่วยเหลือเด็ก ยินดีให้คำแนะนำ ตักเตือนไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และรู้วิธีการศึกษาเด็ก เข้าใจเด็กเป็นรายบุคคล

2.4.3 **วิธีสอนความมีวินัยในชั้นเรียน**

สมพงษ์ จิตระดับ (2530: 41-95) ได้เสนอวิธีสอนเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำมาใช้ในการสอนวินัยในชั้นเรียนได้ ดังนี้

1) การสอนด้วยกระบวนการกลุ่ม กระบวนการกลุ่มเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่สามารถนำมาปรับใช้ในการสอนคุณธรรม จริยธรรมได้ เป็นวิธีการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และการปฏิสัมพันธ์เป็นส่วนใหญ่ และใช้สื่อการสอนที่ไม่ยุ่งยาก

การสอนความมีวินัยด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นการนำเอาวิธีการสอนที่มุ่งให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น กระบวนการเริ่มต้นโดยชั้นนำของการสอนที่อาจเป็นการแบ่งกลุ่ม การฟังคำสั่งกตึกา แนวทางการทำกิจกรรมและบางครั้งก็เป็นการเริ่มต้นเหตุการณ์ เรื่องราวที่ครูเล่าให้ฟังก็เป็นได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ระยะเวลาไม่นานนัก ขึ้นต่อไปก็จะเริ่มต้นทำกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายตามการแบ่งกลุ่ม กิจกรรมขั้นนี้ นักเรียนจะได้สื่อการสอนบางประเภท เช่น กรณีตัวอย่าง บัตรคำสั่ง คำถาม และอื่นๆ และเมื่อปฏิบัติครบตามกิจกรรมที่กำหนดแล้ว ครูก็เริ่มตั้งประเด็น หัวข้อ แนวคำถาม การวิเคราะห์จากกิจกรรมที่แต่ละกลุ่มเสนอผลขึ้นมา การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง และจบลงด้วยการสรุปได้ข้อคิดเห็นจากการระดมความคิดเห็นของนักเรียน การเสนอแนะ การสาธิตและการนำไปปฏิบัติจริง

2) การสอนด้วยบทบาทสมมติ การสอนด้วยบทบาทสมมตินี้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน ได้มีโอกาสแสดงออก เกิดความรู้สึกรู้จักคิดในการแสดงบทบาทของคนที่ไม่ใช่ตนเอง ได้ทดลองและฝึกคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจในเหตุการณ์ที่สมมติจากความเป็นจริง เมื่อนักเรียนพบกับเหตุการณ์ดังกล่าวนักเรียนก็สามารถแก้ปัญหาและปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งการสอนมี 5 ขั้นตอนด้วยกันคือ ขั้นเตรียมการของครู ขั้นดำเนินการแสดงขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง ขั้นแสดงเพิ่มเติม ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป

3) การสอนด้วยสถานการณ์จำลอง สถานการณ์จำลองหมายถึง กระบวนการในการสร้างรูปแบบของสถานการณ์จำลองแทนสถานการณ์จริง เพื่อศึกษาพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ที่จะเกิดขึ้นในสถานการณ์จริง การนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในการสอน จึงนับว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าและประโยชน์หลายประการ โดยเฉพาะในเรื่องการสร้างเสริมทักษะและประสบการณ์ให้กับผู้เรียน

การสอนโดยกิจกรรมสถานการณ์จำลองนี้ สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักศึกษาปัญหา เข้าใจปัญหา มีความรู้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การรู้จักพิจารณาองค์ประกอบของปัญหา และผลกระทบต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการวินิจฉัยปัญหา และตัดสินใจได้ถูกต้อง การรู้จักประยุกต์หลักการ ความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์

คุณประโยชน์ของสถานการณ์จำลองมีอยู่มากมาย มีขั้นตอนการสอนดังนี้ ขั้นนำการสอน ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

4) การสอนด้วยกรณีตัวอย่าง กรณีตัวอย่าง เป็นสื่อการสอนที่น่าสนใจ ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ครูสามารถสร้างกรณีตัวอย่างได้หลายรูปแบบ โดยการเชื่อมโยงนำสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ชีวิตประจำวันที่น่าสนใจ ชวนติดตามมาปรับให้เป็นตัวอย่างแก่นักเรียนอย่างมีกระบวนการและขั้นตอนที่เหมาะสม นักเรียนจะได้ฝึกฝนกับการเผชิญเรื่องราว ปัญหาที่เกิดขึ้นของบุคคลหลายประเภท หลายเหตุการณ์ ในรูปแบบของกิจกรรมที่สอดคล้องกับกรณีตัวอย่างที่นำมาใช้มีโอกาสที่จะได้รู้จักคิดวิเคราะห์ แยกแยะประเด็นปัญหา มีความคิดเห็นของตนเองเกิดขึ้น รู้จักการประเมินค่าสิ่งต่างๆ และตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผล กรณีตัวอย่างจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ ความรู้สึก เจตคติของตนเองต่อผู้อื่นและยังเป็นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะความเป็นผู้นำและบทบาทของสมาชิกกลุ่มอีกด้วย

3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง ประกอบด้วย ความหมาย รูปแบบ การสร้าง องค์ประกอบ แนวทางและหลักการพื้นฐานของการสอน วัตถุประสงค์ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และประโยชน์ของการใช้กรณีตัวอย่างในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

3.1 ความหมายของกรณีตัวอย่างและวิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของกรณีตัวอย่างและวิธีการสอน โดยใช้กรณีตัวอย่าง ดังนี้

สมพงษ์ จิตระดับ (2530: 83) กล่าวว่า กรณีตัวอย่าง คือ สื่อการสอนที่สร้างขึ้นบนระบบปัญหาและการให้ข้อมูลที่น่าสนใจ เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและทักษะในเรื่องของการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ การให้เหตุผล และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้

วารี ธีระจิตร (2534: 199) กล่าวว่า กรณีตัวอย่าง มีลักษณะเป็นเรื่องราว เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเด็ก เป็นเรื่องที่มีประเด็นปัญหาและยังหาข้อยุติไม่ได้ หรืออาจเป็นเรื่องที่สมบูรณ์ในตัวเองแต่จะสร้างให้เด็กรู้จักอภิปราย ถกเถียง และคิดวิเคราะห์ตัดสินใจจากเหตุผล และการให้แนวทางในการแก้ปัญหานั้นๆ

จินตนา ยูนิพันธุ์ (2536) กล่าวสรุปไว้ว่า กรณีศึกษา เป็นการสอน โดยอ้อม ซึ่งผู้สอนจัดเตรียมกรณี พร้อมกำหนดแนวทางการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือเรียนรู้พร้อมๆกับเพื่อน โดยมีผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นการเรียนรู้โดยตรงหรือผู้เรียนทำกรณีตัวอย่างด้วยตนเองนอกห้องก็ได้

ประกอบ คุปรัตน์ (2537) กล่าวว่า กรณีตัวอย่าง หมายถึง การนำเสนอ พฤติกรรมของมนุษย์ที่ได้ประสบมา อาจจะเป็นในรูปแบบของแต่ละบุคคล กลุ่มคนและองค์กร เป็นการพรรณาสถานการณ์จริงในสภาพแวดล้อมที่จำเป็นต้องมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ เป็นการ กระตุ้นและเปิดโอกาสให้มีการมองในหลายแง่มุม และให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม เป็น การสอนที่ต้องการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ผู้เรียนจะมี บทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่ารอฟังสิ่งที่ผู้สอนป้อนหรือเพียงรอจดจำหรือทำความเข้าใจ

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ (2545: 111) กล่าวว่า การสอนแบบศึกษา กรณีตัวอย่าง หมายถึง การสอนที่มีการนำเอาสถานการณ์ ปัญหา กรณีหรือเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้น จริง หรืออาจจะเกิดขึ้นได้ในชีวิตจริงมาคิดแปลงเพื่อเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียน ได้ศึกษา วิเคราะห์ และมีการฝึกให้ผู้เรียน ได้ทำความเข้าใจมองเห็นปัญหาอย่างแท้จริง และฝึกค้นหาทางแก้ไขปัญหานั้นๆ ผู้เรียนมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ตลอดจนการ ร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหาอย่างอิสระ นับว่าเป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักการแก้ปัญหา อย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ

ทิสนา แคมมณี (2550: 362) กล่าวว่า วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียน ศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและ เหตุผลที่มาของคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์

คลินเฟลด์ (Kleinfeld 1997 อ้างถึงใน วาริรัตน์ แก้วอุไร 2541: 71) กล่าวถึงวิธีสอนแบบใช้กรณีตัวอย่างว่าเป็นการใช้กรณีตัวอย่างศึกษาเรื่องจริงที่เกิดขึ้นและผลที่ ตามมา เป็นการสอนด้วยปัญหาที่เป็นรูปธรรมโดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ เป็นตัวกระตุ้นการอภิปราย การคิดพิจารณาอย่างจริงจังในสาเหตุของแต่ละสถานการณ์ โดยสนทนาถึงภูมิหลังและการคิดของ คนในสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงปัญหาในชั้นเรียนที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม และสะท้อนถึงประเด็นต่างๆ ในศาสตร์ทางการสอน คุณธรรม การเมือง และนโยบายทางการศึกษา

สรุปได้ว่าวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง หมายถึง การนำเหตุการณ์ เรื่องราวต่างๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข ให้นักเรียนได้ศึกษาและ ตอบประเด็นคำถาม โดยใช้การเรียนในรูปแบบกระบวนการกลุ่มและการอภิปรายกลุ่ม นักเรียนจะได้ฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเลือกวิธีการแก้ปัญหาด้วยการใช้เหตุผล

3.2 รูปแบบของกรณีตัวอย่าง

กรณีตัวอย่างที่จะนำมาให้นักเรียนศึกษานั้นมีหลายลักษณะ ได้แก่ เรื่องเล่า เรื่องสั้น เรื่องยาวตัดต่อ ข่าวจากหนังสือพิมพ์ บทละคร บทสนทนา ภาพชุดที่มีเรื่องราวติดต่อกัน บทความ ชุดภาพการ์ตูน บทบาทสมมติ ปกติแล้วกรณีตัวอย่างจะเป็นในรูปเอกสาร แต่ก็สามารถนำเสนอในรูปแบบอื่นๆ ได้ เช่น สไลด์ วีดิทัศน์ การแสดงละคร การแสดงบทบาทสมมติ การทดลอง อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นกรณีตัวอย่างในลักษณะใด จุดเน้นของกรณีตัวอย่างจะอยู่ที่เนื้อหาของเรื่องและการอภิปรายประเด็นปัญหาต่างๆ

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2534: 15) กล่าวว่า กรณีตัวอย่างที่เขียนเพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนในชั้นเรียน พอจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆคือ

1. กรณีตัวอย่างที่เป็นจริง เป็นกรณีตัวอย่างที่เขียนขึ้นจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในองค์กรหรือกิจการนั้นๆ เขียนขึ้นจากข้อมูลที่ผู้เขียนได้รวบรวมมาด้วยตนเอง บรรยายให้เห็นถึงลักษณะของการบริหาร การดำเนินงานและสิ่งที่เกิดขึ้น
2. กรณีตัวอย่างที่ไม่เป็นจริงหรือเพื่อฝึก เป็นกรณีตัวอย่างที่ผู้เขียนมโนภาพ หรือวาดภาพขึ้นเอง ไม่ได้เขียนจากข้อมูลที่ได้รวบรวมมา แต่เป็นการจินตนาการขึ้นมาเอง หรือด้วยการประมวลเหตุการณ์ที่ได้จากการศึกษาที่พบเห็นมาบ้าง แล้วปะติดปะต่อสร้างขึ้นมาให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง กรณีตัวอย่างประเภทนี้เขียนค่อนข้างยาก ผู้เขียนจะต้องมีประสบการณ์และความสามารถพอสมควร ในการนำมาใช้นั้นมีประโยชน์ และมีขอบเขตจำกัดกว่ากรณีตัวอย่างที่เป็นจริง แต่ก็มีผู้นิยมใช้กันมาก

ประกอบ คูปริตน์ (2537) เสนอรูปแบบของกรณีตัวอย่างที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน มี 5 รูปแบบ ได้แก่

1. กรณีตัวอย่างแบบวิกฤติการณ์ จะนำเสนอวิกฤติการณ์ไปที่ละขั้นตอน ตั้งแต่สาเหตุจนถึงข้อขัดแย้งในกรณี
2. กรณีตัวอย่างแบบบอกเล่าทิ้งไว้แล้วทิ้งประเด็นให้ขบคิด เป็นการเล่าข้อมูลตามความเป็นจริง เพื่อนำไปสู่สภาพปัญหา ซึ่งผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ค้นหาคำตอบ การเล่าจะไม่

บอกข้อมูลทั้งหมด แต่จะเผยข้อมูลที่ละชั้น โดยแต่ละชั้นผู้สอนจะตั้งคำถามทิ้งไว้ ผู้เรียนก็จะติดตามเหตุการณ์ คาคการณ์พร้อมทั้งอธิบายความคิดของตน

3. กรณีตัวอย่างที่ใช้เหตุการณ์และของจริง อาจนำเสนอข้อมูลที่เป็นข่าวหรือเหตุการณ์ขณะนั้น แล้วมีการอภิปรายคาคการณ์ หรือปล่อยให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจ แล้วจะมีความจริง หรือการตัดสินใจจริงที่เกิดขึ้นหรือคลี่คลายในบางกรณี

4. กรณีตัวอย่างแบบสมบูรณ์ที่เต็มไปด้วยข้อมูล จะนำเสนอข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง อาจมีสถิติ กรณีเช่นนี้จะมีความยาวมาก เพราะต้องการข้อมูลที่ค่อนข้างสมบูรณ์

5. กรณีตัวอย่างแบบในตะกร้า เป็นการสร้างสถานการณ์ปัญหาในการตัดสินใจหลายเรื่องในสถานการณ์เดียว

เสริมศรี ไชยศร (2539: 107-108) ได้กล่าวถึง ประเภทของกรณีตัวอย่างว่า กรณีที่นำมาใช้เป็นไปได้หลายลักษณะ เช่น

1. เรื่องเล่า เป็นเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ ซึ่งประกอบด้วยเหตุการณ์ พฤติกรรมคน
2. ตอนหนึ่งของหนังสือ หรือเรื่องเล่าค้างๆ ไว้ เป็นการตัดตอนสั้นๆ ของเรื่อง หรือของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงนำมายกตัวอย่าง อาจให้ผู้เรียนคิดเหตุการณ์ต่อตนเองเพื่อเป็นพื้นฐานในการอภิปรายต่อไป

3. ข้อสนเทศจากเอกสารและจดหมายเหตุต่างๆ รวมทั้งสุนทรพจน์ บันทึก ความทรงจำ คำพิพากษาคดีศาล นอกจากนี้ข้อมูลและผลการวิจัย ก็อาจจัดเป็นกรณีได้

จากประเภทที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่ามีอยู่หลายประเภท ในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้นครูผู้สอนต้องคัดเลือกประเภทของกรณีให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระสอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของกรณีตัวอย่างได้ 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. กรณีตัวอย่างที่ได้จากเหตุการณ์จริง เป็นกรณีตัวอย่างที่เขียนขึ้นจากข้อมูลที่เขียนขึ้นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง จากประสบการณ์ของผู้สอนและผู้เรียน จากเหตุการณ์ปัจจุบันเช่นข่าว มาบรรยายให้เห็นลักษณะและแง่มุมต่างๆของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกรณีตัวอย่างที่เป็นเหตุการณ์ที่เป็นปัญหาในขณะนั้น แล้วนำมาให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปหาแนวทางแก้ปัญหาหรือหาทางออก จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ความคิดวิเคราะห์ของตนเองเมื่อเผชิญกับปัญหาหรือ

สถานการณ์หลายๆแบบ ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด จะทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตจริงต่อไป

2. กรณีตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงหรือสมมติขึ้น เป็นกรณีตัวอย่างที่ผู้เขียนเขียนขึ้น ได้จินตนาการเรื่องราว สร้างเรื่องราวขึ้นเอง หรือบางครั้งก็นำเรื่องราวต่างๆ มาปะติดปะต่อกันจนเป็นเรื่องราว

3.3 การสร้างกรณีตัวอย่าง

วิจิตร สินศิริ (ม.ป.ป.: 4) เสนอลักษณะการสร้างกรณีตัวอย่างไว้ว่าต้องสร้างให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงและครอบคลุมเหตุการณ์สำคัญที่เป็นจริงได้มากที่สุด สถานการณ์นั้นต้องช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม ได้ใช้ประสบการณ์เดิมมาเป็นเครื่องมือตัดสินใจได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์จากการฝึกหัดไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง

สมพงษ์ จิตระดับ (2530: 83-85) และประกอบ กุปรัตน์ (2537) ได้กล่าวถึงลักษณะของกรณีตัวอย่างที่ดีว่า ต้องมีความหมายและความสำคัญ และเสนอเนื้อหาได้ตรงประเด็น ตรงตามวัตถุประสงค์ ก่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ให้ข้อคิดเตือนใจผู้เรียน มีความสมจริง มีข้อมูลที่ก่อให้เกิดการวิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเวลา สถานที่ กรณีตัวอย่างที่ดีควรนำเสนอไปตามข้อเท็จจริงหรือตั้งบนพื้นฐานของความเป็นจริง มีความสอดคล้องกับบทเรียนที่สอน มีความน่าสนใจ ในการนำเสนอ เป็นประโยชน์ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน เป็นเรื่องที่ยังหาข้อยุติหรือข้อสรุปไม่ได้ ทางเลือกของความคิดเห็นหรือคำตอบมีหลายแนวทางและเปิดกว้าง การตัดสินใจกระทำได้หลายทาง เพื่อจะพิจารณาได้ว่าทางใดเหมาะสมที่สุด กรณีตัวอย่างที่ไม่มีทางเลือกจะไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆได้ด้วยตนเอง ต้องให้ข้อมูลต่างๆ อย่างเพียงพอ ในการกำหนดปัญหา หรือประเด็นในการคิดตัดสินใจไม่ควรยากหรือง่ายเกินไป กรณีตัวอย่างที่ดีควรจะมีการแสดงทางเลือกในการตัดสินใจอย่างเด่นชัด ในตอนท้ายกรณีตัวอย่างต้องมีคำถามหรือประเด็นการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

3.4 องค์ประกอบของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างให้ได้ผลดี มีองค์ประกอบที่สำคัญดังที่ สุนทร สินธพานนท์ (2545: 111-112) กล่าวไว้ ดังนี้

3.4.1 การอภิปราย การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง ควรจะมีการอภิปรายกันเป็นกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มประกอบด้วย ประธานเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย เลขานุการเป็นผู้บันทึก

สาระสำคัญของการอภิปราย สมาชิกของแต่ละกลุ่มมีหน้าที่แสดงความคิดเห็น ในการอภิปรายควร ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1) การตกลงกันเกี่ยวกับขอบเขตของปัญหาอย่างชัดเจน มี หัวข้อการอภิปรายที่มีลักษณะให้ผู้เรียน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2) มีการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลและแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ระหว่างสมาชิกกลุ่มดังนั้นผู้เรียนจึงควร ได้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องที่จะ อภิปรายล่วงหน้าก่อน สมาชิกในกลุ่มจะต้องตั้งใจฟังคนอื่น

3) การหาข้อยุติ เมื่อการอภิปรายดำเนินต่อไปจนถึงขั้น สามารถหาข้อสรุปผลได้แล้ว ก็ต้องมีการสรุปความคิดเห็นเป็นข้อยุติ ซึ่งจัด ได้ว่าเป็นความสำเร็จ ของการอภิปราย เมื่อผู้เรียนทุกกลุ่มได้ร่วมกันอภิปรายจน ได้ข้อยุติแล้ว ผู้สอนและผู้เรียนควรได้ อภิปรายร่วมกันทั้งชั้นเรียนอีกครั้ง เพื่อเป็นการหาข้อสรุปร่วมกัน

3.4.2 การระดมพลังสมอง เป็นเทคนิคที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการ กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกัน และทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นการรวบรวมความ คิดเห็นจากสมาชิกของกลุ่มให้ได้มากที่สุดในระยะเวลานั้น ในการระดมพลังสมองนั้นทุกคนมี อิสระในการคิดและแสดงความคิดเห็น ไม่ต้องเกรงว่าจะผิดหรือซ้ำกับใคร สมาชิกทุกคนจะไม่ วิจารณ์ความคิดเห็นของผู้อื่น การระดมพลังสมองมุ่งเน้นในด้านประมาณของความคิด เพื่อให้ได้ ความคิดมากที่สุด และนำความคิดมาคัดเลือกภายหลัง เมื่อระดมความคิดจากสมาชิกแล้วให้นำ ความคิดมาแยกประเภทเป็นกลุ่ม เขียนข้อความให้กะทัดรัดชัดเจนสรุปความคิดทั้งหมด

3.4.3 กระบวนการคิดแก้ปัญหา เมื่อได้รวมพลังสมองของสมาชิกแล้ว จะ สามารถสรุปเป็นปัญหาที่ชัดเจนได้ สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันคิดอย่างมีระบบดังนี้

1) ทำความเข้าใจในปัญหา ผู้เรียนจะต้องช่วยกันวิเคราะห์ทำ ความเข้าใจ มองให้ชัดเจนว่าอะไรคือตัวปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญ

2) อภิปรายถกเถียงเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และเสนอแนะ วิธีการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยรวบรวมวิธีการทุกอย่างเพื่อใช้ในการแก้ปัญหานั้น และคัดเลือกวิธีการที่ สมาชิกเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นวิธีการที่น่าได้ผลมากน้อยเรียงลำดับความสำคัญ และตัดสินใจร่วมกัน เลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดที่ได้จากการสรุปผลการอภิปราย

3) วางแผนการทำงานเพื่อแก้ปัญหามาตามวิธีการที่กำหนดไว้ และลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด

4) สรุปประเมินผลการแก้ปัญหา เพื่อหาข้อบกพร่องและผลดีที่จะนำไปใช้ปรับปรุงในการแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบเสริมที่จะช่วยให้การสอนแบบกรณีตัวอย่างได้ผลดีดังนี้

ชมิคท์ (Schmidt 1983: 11-12 อ้างถึงในวาริรัตน์ แก้วอุไร 2541: 73)

กล่าวถึงสภาวะการณ์ 3 ประการ ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ใหม่ มีความรู้ที่เหมาะสม เพียงพอที่จะแก้ปัญหาได้ สภาวะการณ์สำคัญที่จะสนับสนุนให้เกิดได้มี 3 ขั้นตอน คือ

1. การกระตุ้นความรู้เดิม ความรู้เดิมของผู้เรียนจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้มาก จึงควรกระตุ้นความรู้เดิมออกจากความทรงจำของผู้เรียน ให้นำออกมาใช้ให้มากที่สุด โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาเสริมความรู้ใหม่

2. เสริมความรู้ใหม่ ประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อมูลที่เป็นความรู้ใหม่มากยิ่งขึ้นถ้าผู้สอนช่วยแปลความหมายที่เฉพาะเจาะจงให้มีความคล้ายคลึงกัน ระหว่างสิ่งที่เรียนรู้แล้วกับสิ่งที่จะนำไปประยุกต์ใช้มากเท่าไร ก็จะยิ่งนำไปใช้ได้ดีขึ้นเท่านั้น

3. ต่อเติมความเข้าใจให้สมบูรณ์ ความเข้าใจในข้อมูลต่างๆ จะสมบูรณ์ได้หากผู้เรียนมีโอกาสเสริมต่อความเข้าใจนั้นด้วยการกระทำหลายๆ อย่าง เช่น การตอบคำถาม การจดบันทึก การอภิปรายกับผู้อื่น การสรุป การตั้งและทดสอบสมมติฐาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดความจำได้อย่างแม่นยำและสามารถนำออกมาใช้ได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากองค์ประกอบที่ได้กล่าวมาแล้ว การที่จะทำให้กรณีตัวอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ ยังมีองค์ประกอบที่สำคัญอีก ได้แก่

1. การเตรียมการสอนของครู

วาริ ธีระจิตร (2534: 201) ได้กล่าวถึง แนวทางการปฏิบัติของครูในการสอนการใช้กรณีตัวอย่าง คือ ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วกำหนดเนื้อหาให้ตรงตามจุดประสงค์ คัดเลือก สร้างกรณีตัวอย่างจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ วยและความสนใจของผู้เรียน และสร้างประเด็นปัญหาให้นักเรียน ได้คิดวิเคราะห์ อธิบาย ถกเถียงเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ในการแก้ประเด็นปัญหาต่างๆ เพื่อประกอบการอภิปรายและสรุป

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2534: 71) ได้กล่าวถึง บทบาทครูว่าเป็นเพียงผู้ชี้แนวทางการอภิปราย หรือถามตามคำถามหลัก เพียงเพื่อให้มั่นใจว่าการอภิปรายไม่ออกไปนอก

หลักสูตร ผู้สอนจะไม่ให้คำตอบแก่ผู้เรียนเด็ดขาด เพราะจุดเน้นของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างนี้ ต้องการให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิดอย่างแท้จริง

2. บทบาทของผู้เรียน

ในการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างนั้น ผู้เรียนควรมีบทบาทหน้าที่ในการเรียนรู้ คือ อ่านทำความเข้าใจกรณีตัวอย่างโดยละเอียด ศึกษาประเด็นปัญหาที่ครูผู้สอนกำหนดให้ เสนอความคิดเห็นของตนต่อกลุ่ม และฟังความคิดเห็นของเพื่อนในกลุ่มโดยไม่วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็น ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเพื่อคัดเลือกวิธีการแก้ปัญหาประเด็นต่างๆ และนำวิธีการต่างๆ ไปใช้ในชีวิตจริง

3.5 แนวคิดและหลักการพื้นฐานของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง มีแนวคิดและหลักการพื้นฐานคล้ายกับการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก เนื่องจากมีแนวทางการสอนที่คล้ายกันแตกต่างกันที่กรณีตัวอย่างที่ยกมาประกอบการเรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก ใช้สถานการณ์ที่เป็นปัญหา แล้วให้นักเรียนกำหนดปัญหา สมมติฐาน วัตถุประสงค์ของการเรียนและประเมินตนเอง ส่วนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง กรณีตัวอย่างที่ยกมาประกอบการเรียนการสอนไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นสถานการณ์ปัญหาเท่านั้น

การสอนแบบใช้กรณีตัวอย่างนั้น ยังไม่มีผู้ใดกล่าวถึงแนวคิดและหลักการพื้นฐานการสอนมาก่อน แต่จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย พบว่า การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างมีแนวคิดเกี่ยวกับการสอน 3 ประการ คือ การเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้จากประสบการณ์ และวิธีการสืบสอบ (วาริรัตน์ แก้วอุไร 2541: 78-81)

3.5.1 การเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือทฤษฎีมนุษยนิยมของ คาร์ล โรเจอร์ (Carl Rogers) เชื่อว่า เป้าหมายของการศึกษาคือการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเห็นการเปลี่ยนแปลงของโลกและเกิดการเรียนรู้ เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้เรียนต้องรู้วิธีการเรียนรู้ ต้องรู้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้กระบวนการแสวงหาความรู้เท่านั้นที่จะทำให้เกิดพื้นฐานที่มั่นคงได้ โรเจอร์ เน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้เพราะถือว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นกระบวนการสำคัญกว่าความรู้ที่หยุดนิ่ง เป้าหมายของการศึกษาคือการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้บุคคลมีพัฒนาการและการเจริญเติบโตไปสู่การทำงานได้เต็มศักยภาพ

3.5.2 การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นการที่บุคคลใช้กระบวนการทางปัญญาในการตัดสินใจกระทำภายใต้สถานการณ์ใหม่ หรือการวางแผนบทเรียนในอนาคต โดยพิจารณาเพื่อให้ได้ข้ออ้างอิงหรือสมมติฐานและการตัดสินใจเลือกในใจ โดยมองหาความสัมพันธ์

กับประสบการณ์เดิมหรือความคิดต่างๆที่สะสมไว้ในความจำ วางโครงร่างในการตัดสินใจสำหรับการกระทำ และทำให้เป็นมากกว่าสิ่งที่คิดไว้ในใจ นำไปสู่การแยกแยะความเป็นไปได้ ตามลำดับ ซึ่งในที่สุดเขาก็จะเลือกและนำไปทดลองใช้ในการกระทำ โดยประเมินผลลัพธ์ของการกระทำ หรือเป็นการเรียนจากประสบการณ์ของตน โดยการสร้างโครงสร้างของจิตใจให้แสดงความหมายส่วนตัวของตนเอง ที่ถูกเก็บไว้ในความจำ โดยเป็นการปรับแก้ไขใหม่ตามประสบการณ์ที่มีอยู่ของบุคคลนั้น

3.5.3 วิธีการแบบสืบสอบ ซึ่งมีความหมายของการสืบสอบด้วยกัน 3

แนวทาง ดังนี้

1) เป็นวิธีการหนึ่งในการศึกษา เพื่อให้ได้มโนทัศน์ใหม่ โดยดำเนินการเพื่อให้ได้ความรู้ที่เป็นไปได้ในกรณีอื่นๆ ซึ่งเป็นความรู้ที่อาจเปลี่ยนแปลงได้และได้มายาก

2) เป็นเทคนิคหรือกลวิธีหนึ่งในการเรียนรู้เนื้อหาทางวิทยาศาสตร์ โดยมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น ตั้งคำถาม แล้วหาคำตอบด้วยตนเอง

3) เป็นวิธีแก้ปัญหาวิธีหนึ่ง ที่มีกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ โดยเผชิญกับเหตุการณ์ที่ทำให้ท้อใจ ความคิด วิธีการนี้เริ่มต้นด้วยการสังเกตอย่างเป็นระบบ ออกแบบการวัด แยกสิ่งที่สังเกตกับสิ่งที่อ้างอิง คิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เป็นไปได้และเป็นวิธีที่ทดสอบได้ และสรุปผลอย่างมีเหตุผล

ดิวิตี (Dewey 1933 อ้างถึงใน วาริรัตน์ แก้วอุไร 2541: 81)

ได้อธิบายเกี่ยวกับการสืบสอบ ไว้ว่า การสืบสอบเป็นการหาคำตอบของปัญหาที่สงสัย จากการที่ได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหา ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เรารับรู้ว่าจะประกอบของสถานการณ์นั้นไม่เข้ากัน จึงได้กำหนดว่าจะค้นหาข้อมูลตรงส่วนใดของสถานการณ์นั้น ซึ่งเรียกว่า การตั้งปัญหา แล้วจึงเริ่มทำความเข้าใจกับองค์ประกอบของสถานการณ์โดยการสังเกต เมื่อเห็นข้อเท็จจริง จึงกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาขึ้น

สามารถสรุปลักษณะเฉพาะของกระบวนการสืบสอบได้ว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลหาคำตอบของปัญหาที่สงสัยโดยการกำหนดแนวคิดในการหาคำตอบขึ้นมาก่อน แล้วทำการหาข้อมูลมาเป็นหลักฐานของแนวคิดนั้น ในการกำหนดแนวคิดนั้นต้องอาศัยหลักฐานอ้างอิง อ้างเหตุผล และสรุปคำตอบหรือวิธีการแก้ปัญหา

จะเห็นได้ว่าการสอน โดยใช้กรณีตัวอย่างนั้น ได้นำหลักการของการเรียนโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนจากประสบการณ์ และวิธีการสืบสอบมาประยุกต์เข้าด้วยกัน

3.6 วัตถุประสงค์ของการใช้กรณีตัวอย่างประกอบการสอน

ทิสนา เขมมณี (2550: 362) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการนำกรณีตัวอย่าง มาให้ผู้เรียนศึกษาว่า เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้ เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

เมสันและเอสเซลล์ (Mason and Ezell 1982 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ เขียว ยิง 2534: 6-7) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการใช้กรณีตัวอย่างว่า จุดเน้นของการใช้กรณีตัวอย่าง ไม่ใช่ทฤษฎีหรือหลักการที่เป็นนามธรรม แต่เป็นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีและหลักการต่างๆ กับ ปัญหาทั้งหลายที่มีอยู่ในสถานการณ์นั้นและเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหาข้อตกลงใจว่า อะไร และสิ่งใด สามารถปฏิบัติได้

จินตนา ยูนิพันธุ์ (2537: 55) กล่าวว่า วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างมุ่ง เสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การสืบค้นความรู้ด้วยตนเอง และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

เสริมศรี ไชยสร (2539: 106-107) กล่าวว่า การใช้กรณีประกอบการสอน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหา และเกิดความรู้สึกรู้สึกคิดต่างๆขึ้น ครูผู้สอนจะ นำกรณีมาใช้เชิงอุปนัย หรือนิรนัย ก็ขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของครูเอง ถ้าใช้ในเชิงอุปนัยก็จะเป็น ทำนองว่าครูยกกรณีให้ผู้อื่นวิเคราะห์ เพื่อสรุปปัญหา แนวทางแก้ปัญหาเอง แต่ถ้าใช้ในเชิงนิรนัย ก็ หมายถึงครูอธิบายหลักการกฎเกณฑ์ต่างๆ แล้วยกกรณีขึ้นมาประกอบตัวอย่างให้ชัดเจน

วาริรัตน์ แก้วอุไร (2541: 82) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการสอนโดยใช้กรณี ตัวอย่างไว้ดังนี้

1. เพื่อฝึกการใช้ความคิดวิเคราะห์ และแยกแยะประเด็นปัญหาเมื่อเผชิญ กับปัญหาหรือสถานการณ์หลายๆแบบ ซึ่งเป็นการมุ่งเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาในสถานการณ์จริง
2. การพิจารณากรณีตัวอย่างอย่างละเอียดรอบคอบ สมเหตุสมผล เพื่อให้ เกิดข้อสรุป เป็นการทำให้ผู้เรียนรู้จักการตัดสินใจอย่างมีหลักการและมีเหตุผลสนับสนุน ได้ ปฏิบัติการคิดทุกระดับจากง่ายไปจนถึงการประเมิน โดยจุดเน้นของกรณีตัวอย่างจะอยู่ที่เนื้อหาของ เรื่องและการอภิปรายประเด็นปัญหาต่างๆ
3. ให้ผู้เรียนรู้จักการสืบค้นความรู้ด้วยตนเอง และนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นจริงได้

4. เพื่อเสริมสร้างทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม อย่างรู้บทบาทและหน้าที่ของตน

5. เพื่อฝึกและให้โอกาสผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ ความรู้สึกและเจตคติซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการใช้กรณีตัวอย่างในการจัดการเรียนรู้ นั้นเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาของกรณีตัวอย่าง โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันระดมสมอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันสรุปประเด็นปัญหาของกรณีตัวอย่าง จนนักเรียนสามารถนำความรู้แนวทางในการแก้ปัญหาไปใช้เมื่อพบกับสถานการณ์ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

3.7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เอสตัน (Easton 1992 อ้างถึงใน อารีรัตน์ แก้วอุไร 2541: 87) กล่าวถึงขั้นตอนของการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างว่าประกอบด้วย ขั้นตอน 7 ขั้นตอน ได้แก่ การทำความเข้าใจสถานการณ์ การวินิจฉัยขอบเขตของปัญหา การสร้างทางเลือกในวิธีการแก้ไขปัญหา การทำนายผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น การประเมินทางเลือก การวิเคราะห์ผลออกมาชัดเจน และการสื่อสารผลลัพธ์ที่ได้

เสริมศรี ไชยสร (2539: 108-109) ได้เสนอแนวทางในการใช้กรณีตัวอย่างว่าควรให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างก่อน เมื่อเริ่มอภิปราย ครูควรใช้คำถามว่า นักเรียนมองเห็นปัญหาอะไร ใครอยากเริ่มอภิปรายก่อนบ้าง จากนั้นครูค่อยๆ ต่อมให้เข้าจุด ครูควรตั้งใจฟังนักเรียนผู้ร่วมอภิปรายทุกคนและคอยช่วยนักเรียนให้รู้จักกระบวนการจัดระบบให้กับข้อมูลหรือความคิด ครูควรช่วยทำให้เรื่องกระจ่างชัดเจน ประสานเชื่อมโยงความคิดต่างๆ และหลีกเลี่ยงการตอบคำถามหรือเป็นผู้ตัดสินปัญหา

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524: 83) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ดังนี้

1. ชั้นเลือกปัญหาหรือหัวข้อที่จะศึกษา ปัญหาที่กำหนดควรจะต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือการตีความหมาย การหาสาเหตุและวิธีการแก้ปัญหานั้น
2. ชั้นเลือกกรณีตัวอย่างต้องให้สอดคล้องกับหัวข้อที่ต้องการศึกษา ปกติผู้เรียนจะต้องศึกษารายละเอียดต่างๆ ของกรณีตัวอย่าง ดังนั้น ครูจึงต้องเตรียมเครื่องมือหรือสิ่งในการศึกษาให้แก่ผู้เรียน การเสนอกรณีตัวอย่างทำได้ในรูปเอกสารและภาพยนตร์ รูปภาพหรือการแสดงบทบาทสมมติก็นำมาใช้เป็นสื่อได้

3. **ขั้นเตรียมตัวผู้เรียน** คือการแนะนำจุดมุ่งหมายหรือปัญหาที่จะต้องพิจารณากับผู้เรียนก่อนลงมือศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสนใจและจะทำให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง** การสอนอาจทำได้โดยให้ผู้เรียนอ่านกรณีตัวอย่างจากเอกสารหรือชมภาพยนตร์ ชมการแสดงบทบาทสมมติหรือฟังเทปบันทึกเสียง หรือสื่อประเภทอื่นๆก็ได้ ที่สำคัญครูควรมีภาพมาประกอบการเล่า และตีภาพให้ผู้เรียนกลับมาศึกษาได้ที่หลัง เพราะมีฉะนั้นจะเกิดการลืมและทำความเข้าใจกับการศึกษาในขั้นวิเคราะห์

5. **ขั้นวิเคราะห์** ในขั้นนี้ครูควรจดคำถามต่างๆ ที่ได้เตรียมไว้บนกระดานดำ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ของผู้เรียน คำถามนี้ควรสัมพันธ์กับกรณีตัวอย่างโดยตรง การวิเคราะห์อาจกระทำเป็นการอภิปรายร่วมกันหรือกลุ่มย่อยก็ได้ ครูควรจดบันทึกข้อคิดเห็นของนักเรียนบนกระดานดำให้เป็นระเบียบ เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตและพิจารณาผลการวิเคราะห์ของตนอีกครั้งก่อนสรุปข้อคิดเห็น

6. **การสรุปข้อคิดเห็นและหลักการ** ในขั้นนี้ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดต่างๆ ของกรณีตัวอย่างให้เป็นหลักการทั่วไป

ประกอบ **คุปรัตน์ (2537)** ได้เสนอแนะขั้นตอนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ดังนี้

1. **การวางแผนการสอน** ผู้สอนต้องเข้าใจเนื้อหากรณีทุกแง่มุม เตรียมสมาธิในการเป็นผู้ฟังและจำประเด็นการอภิปราย เตรียมคำถามที่กระตุ้นการเรียนรู้ที่ต้องการ คงเป็นคำถามที่เฉพาะไม่ใช่คำถามทั่วไป นอกจากนี้ผู้สอนต้องเตรียมกิจกรรมให้เหมาะสม ต้องมีความเข้าใจกระบวนการกลุ่ม

2. **การดำเนินการสอน** เริ่มตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียน และนำเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การฟัง การพูด การทำความเข้าใจกับปัญหาในกรณีตัวอย่าง การวิเคราะห์ปัญหา การตัดสินใจและการติดตามการตัดสินใจ นักเรียนอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยก็ได้

3. **การประเมินการสอน** อาจประเมินในรูปของแบบวัด และการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

สุคนธ์ สิ้นทพานนท์และคณะ (2545: 113) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างคล้ายคลึงกับนักการศึกษาท่านอื่น ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ผู้สอนแนะนำวิธีการศึกษากรณีตัวอย่าง และแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยประมาณกลุ่มละ 5-7 คน ผู้สอนแนะนำจุดมุ่งหมายหรือปัญหาที่ผู้เรียนจะต้องพิจารณาก่อนลงมือศึกษา จะเป็นการกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนได้ศึกษาบทเรียนด้วยความตั้งใจอย่างแท้จริง
2. ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ผู้สอนใช้กรณีตัวอย่างซึ่งอาจจะเป็นเอกสาร บทเรียนการ์ตูน นิทาน ฯลฯ ซึ่งในแต่ละบทเรียนจะใช้สื่อการสอนเพียง 1 ประเภทเท่านั้น
3. ขั้นวิเคราะห์ ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายระดมพลังสมอง รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อตัดสินใจหาแนวทางแก้ปัญหาและสรุปผลการอภิปรายของสมาชิกในกลุ่ม และตัวแทนกลุ่มนำเสนอต่อชั้นเรียน ซึ่งผู้สอนบันทึกคำตอบหรือข้อคิดเห็นของสมาชิกแต่ละกลุ่มลงบนกระดานอย่างเป็นระเบียบ เพื่อผู้เรียนจะได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ของตนอีกครั้งหนึ่งก่อนสรุปข้อคิดเห็น
4. ขั้นสรุป ผู้เรียนทั้งชั้นเรียนร่วมกับผู้สอน อภิปรายหาข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหา และแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่าง และบันทึกสาระสำคัญเป็นการสรุปข้อคิดที่ได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดในกรณีตัวอย่างให้เป็นหลักการทั่วไป ผู้สอนเสนอหลักการหรือทฤษฎีหรือข้อปฏิบัติที่สัมพันธ์กับกรณีตัวอย่าง ซึ่งผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าเตรียมมาให้แก่ผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนมีหลักการและมีแนวทางปฏิบัติที่กว้างขึ้น
5. ขั้นประเมินผล ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มตอบปัญหาซึ่งผู้สอนได้กำหนดจากกรณีตัวอย่างที่ได้ศึกษาไปแล้ว นอกจากนั้นผู้สอนอาจจะประเมินผลผู้เรียนจากการสังเกตในการร่วมสนทนา การรายงาน การตอบคำถาม การทำงานกลุ่มของผู้เรียน

สรุปว่าผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสอน โดยใช้กรณีตัวอย่างของ สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ เนื่องจากได้แสดงขั้นตอนการสอนไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

3.8 ประโยชน์ของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

จินตนา ยูนิพันธุ์ (2537: 61-64) แสดงความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้กรณีตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ในด้านการเรียนรู้เชิงการคิด การเรียนรู้เชิงเจตคติ การเรียนรู้การตัดสินใจแก้ปัญหา
- การเรียนรู้เชิงการคิด เป็นความคิดเชิงวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเป็นการเรียนแบบสืบค้นด้วยตนเอง จากสถานการณ์ที่เหมือนจริง โดยครูเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ ด้วยการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิด กระตุ้นการหาคำตอบให้กำลังใจ ชี้แนะ

การค้นหาคำตอบที่พึงประสงค์ กระตุ้นให้ค้นหาความรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้

สำหรับการเรียนรู้เชิงเจตคติ นั้น เนื่องจากการเรียนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างนี้ ผู้เรียนต้องมีการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม โดยมีครูเป็นผู้ตั้งคำถาม หากผู้สอนต้องการกระตุ้นการเรียนรู้เชิงเจตคติ ผู้สอนก็ต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับเจตคติ หรือปัญหาเชิงจริยธรรมได้ เมื่อผู้เรียนมีการพูดคุยแสดงความคิดเห็น ที่ช่วยให้เกิดการรับรู้ค่านิยมพื้นฐานของตนและของเพื่อน ตลอดจนเรียนรู้ลักษณะนิสัยที่ควรแสดงออกในสถานการณ์จริง

การเรียนรู้การตัดสินใจและการแก้ปัญหา กรณีตัวอย่างเป็นข้อมูลที่แสดงถึงกระบวนการและผลลัพธ์ของการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง เมื่อผู้เรียนศึกษาข้อมูลที่มีอยู่ในกรณีก็จะพบขั้นตอนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นในบริบทที่กำหนด ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้ทั้งนี้เพราะ การตัดสินใจแก้ปัญหามาตามกระบวนการและขั้นตอนเชิงทฤษฎีนั้น เป็นไปได้ยากที่ผู้สอนหรือผู้เขียนตำราจะแสดงบริบทในสถานการณ์จริงได้ครบถ้วน หากผู้เรียนไม่มีโอกาสได้พบสถานการณ์จริงมาก่อน เมื่อต้องเผชิญกับการตัดสินใจอาจมีความยุ่งยากลำบากได้ ดังนั้นการใช้กรณีตัวอย่างจึงทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งนี้ดีขึ้น

2. ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะเฉพาะ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างนั้น ผู้เรียนจะได้ศึกษาสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ได้พัฒนาแนวคิดและหลักการในการปฏิบัติตน เมื่อพบกับสถานการณ์ในชีวิตจริง การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสตรวจสอบสถานการณ์เหมือนจริงในกรณีตัวอย่าง ประกอบกับการคิด และแสดงบทบาทเพิ่มเติม จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะเฉพาะ

3. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้กรณีตัวอย่าง ผู้เรียนจะมีโอกาสคิดค้นหาข้อมูล การสืบค้นอาจทำคนเดียวหรือเป็นกลุ่มก็ได้ เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็นำมาแลกเปลี่ยนกันเพื่อให้ได้แนวคิดที่หลากหลาย

4. ช่วยให้ผู้เรียนขยายขอบเขตความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งของการสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากกรณีเดิมซ้ำแล้วซ้ำอีก หรือผู้สอนอาจนำกรณีตัวอย่างในกลุ่มผู้เรียนซ้ำอีกแต่ตั้งคำถามอีกแง่มุมหนึ่งก็ได้

5. ช่วยให้ผู้สอนมีการควบคุมกำกับการเรียนรู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ง่ายขึ้น และสอดคล้องกับระดับของผู้เรียน การพัฒนากรณีตัวอย่างเพื่อใช้ในการสอน ผู้สอนสามารถจัดทำข้อมูลของสถานการณ์ได้อย่างหลากหลายตั้งแต่สถานการณ์ที่มีความซับซ้อนมาก

แม้ว่าการนำเสนอข้อมูลในกรณีตัวอย่างจะเป็นสิ่งที่ตรงกับสถานการณ์จริง การคัดข้อมูลบางส่วนออกเพื่อให้การศึกษากรณีง่ายขึ้นกับผู้เรียน ผู้สอนสามารถใช้คำถามในระดับที่แตกต่างกันได้

6. ผู้สอนใช้กรณีตัวอย่างเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ที่ครบถ้วนได้ การนำเสนอกรณี เป็นตัวกระตุ้นให้นักศึกษาคิดและแสดงออกถึงการปฏิบัติในลักษณะต่างๆ ซึ่งอาจเป็นการเรียนหรือการปฏิบัติจริงจะเป็นการตรวจสอบ หรือเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้สถานการณ์ที่เหมือนจริง เป็นวิธีการประเมินผลที่ประหยัด มีประสิทธิภาพ และผู้สอนเลือกใช้ได้อย่างหลากหลาย

เสริมศรี ไชยสร (2539: 109-110) กล่าวถึงข้อดีของการใช้กรณีตัวอย่างประกอบการสอนว่าเป็นการพัฒนาสิ่งต่อไปนี้เป็นคือ ความคิดเกี่ยวกับ Learning by doing ทักษะการแก้ปัญหา การคิดวิพากษ์วิจารณ์ การคิดและดำเนินการด้วยตนเอง การอุทิศตนว่ามีพันธะสัญญากับภาระหน้าที่ ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ลึกซึ้งถ่องแท้ และกว้างขวาง การประยุกต์ความรู้เดิมที่เรียนรู้มาก่อน ทักษะคิด เจตคติ ต่อสิ่งต่างๆ ความเต็มใจที่จะรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ความเชื่อมั่นว่าการตัดสินใจของตนมีความสำคัญและเชื่อถือได้ ความสามารถวิเคราะห์ ปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มทั้งในด้านเนื้อหาและกระบวนการ รวมทั้ง แรงจูงใจที่เรียนสิ่งต่างๆต่อไป

ทิสนา แจมมณี (2550: 364) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ดังนี้

1. ข้อดี

- 1) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น
- 2) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง และได้ฝึกแก้ปัญหาโดยไม่ต้องเสี่ยงกับผลที่จะเกิดขึ้น ช่วยให้เกิดความพร้อมที่จะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญปัญหานั้นในสถานการณ์จริง
- 3) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนสูง ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้จากกันและกัน
- 4) เป็นวิธีสอนที่ให้ผลดีมากสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลายสาขา

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างนั้นมีประโยชน์มากมาย และประโยชน์ที่เห็นได้ชัดเจน คือ ประโยชน์ของการพัฒนาการคิด ทักษะการทำงานกลุ่ม และการนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

2. ข้อจำกัด

- 1) หากกลุ่มผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน การเรียนรู้ อาจไม่กว้างเท่าที่ควร เพราะผู้เรียนมักมีมุมมองคล้ายกัน
- 2) แม้ปัญหาและสถานการณ์จะใกล้เคียงกับความเป็นจริง แต่ก็ไม่ได้ เกิดขึ้นจริงๆกับผู้เรียน ความคิดในการแก้ปัญหาจึงมักเป็นไปตามเหตุผลที่ถูกที่ควร ซึ่งอาจไม่ตรงกับ การปฏิบัติจริงได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับหัวข้อการวิจัยในครั้งนี้คือ ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อ ความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอมรวดี(อมรวิทยาการ) จังหวัดสมุทรสงคราม มีหัวข้อสำคัญ คือ การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง และความมีวินัยในชั้นเรียน ซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

ธนินทร จำนงค์ผล (2548) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนภาษี เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มี เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาน้อย จำนวน 28 คน ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนที่ได้รับ การใช้กรณีตัวอย่าง มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับ การใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อัจจิมา จินวาลา (2535) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่ม และกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน คลองเสื่อน้อย กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2535 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความรับผิดชอบ ต่อโรงเรียนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่ม และได้รับการใช้กรณีตัวอย่างมีความรับผิดชอบสูงขึ้น แต่นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมกลุ่มมี ความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธิติมา จักรเพชร (2544) ได้วิจัยเรื่อง ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมี วินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร ในชุด การแนะแนวที่ได้สร้างขึ้น มีหลายประเภท ได้แก่ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง กิจกรรมกลุ่ม

บทบาทสมมติ เทคนิคพยากรณ์ เทคนิคแม่แบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีวินัยในตนเอง ต่ำกว่า เปอร์เซนต์ไทล์ที่ 25 และสมัครใจเข้าร่วมการทดลองจำนวน 20 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดการแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารุวรรณ เพ็ญสุข (2533) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมนุษยสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยวิธีสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมที่จัดกิจกรรมด้วยวิธีการใช้กรณีตัวอย่าง กับการสอนตามคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลานสัทธิวิทยา อำเภอลานสัทธิ จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 72 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอน กลุ่มควบคุมได้รับการสอน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมที่จัดกิจกรรมด้วยวิธีการใช้กรณีตัวอย่าง และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอน โดยวิธีการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จากการศึกษางานวิจัยจำนวน 4 หัวเรื่อง สรุปได้ว่า การใช้กรณีตัวอย่างในการจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนานักเรียนได้หลายด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (จารุวรรณ เพ็ญสุข 2533) และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านต่างๆ เช่น ความมีเมตตากรุณา (ธนิษฐา จานงค์ผล 2548) ความรับผิดชอบ (อัจจิมา จินวาทา 2535) และความมีวินัยในตนเอง (ธิติมา จักรเพชร 2544)

4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับความมีวินัย

ชวลีพร วรวัสส์ (2543) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการใช้เบียร์รรถรต่อพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแขวงยาว จังหวัดขอนแก่น จำนวน 17 คน พบว่าเบียร์รรถรมีผลต่อการเพิ่มพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนหลังการใช้เบียร์รรถสูงกว่าพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนก่อนการใช้เบียร์รรถ อย่างไม่มีนัยสำคัญ

กรรณิการ์ จงจิตร (2546) ได้วิจัยเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมเกม ต่อการพัฒนาความมีระเบียบวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดปิยะวัฒนาราม จังหวัดชุมพรจำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมเกมทำให้ความมีระเบียบวินัยในชั้นเรียนสูงขึ้น

ศุภนิดา ทองหิบบ (2537) ศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อจริยธรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน

กิจกรรมแนะแนวที่มีต่อจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเอง มีจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการสอน โดยการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

หัททยา สารสิทธิ์ (2541) ศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปากพญา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติ ระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และระดับความพึงพอใจของนักเรียนหลังใช้ชุดการสอนจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อัมพร ถกถประจักษ์ (2543) ได้วิจัยเรื่อง ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท306) และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตะเคียนราษฎร์บำรุง จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 23 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 (2) พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองทั้ง 4 ด้านของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยร้อยละในระยะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สุภัทสิริ อันแพ (2548) ได้วิจัยในหัวข้อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 52 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม จำนวน 234 คน พบว่า (1) สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีบรรยากาศองค์การทุกมิติอยู่ในระดับดี (2) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีวินัยในตนเองทุกด้านอยู่ในระดับมาก (3) สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดพิเศษมีบรรยากาศองค์การ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (4) บรรยากาศองค์การของสถานศึกษามีดี โครงสร้างและมีมิติมาตรฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนทุกด้านอยู่ในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วสุณี รักษาจันทร์ (2538) ได้วิจัยในเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาจำนวน 10 คน ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง ผลการวิจัยปรากฏว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองหลังการจัดการสอน โดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่าง สูงกว่าก่อนเรียน

จากการศึกษางานวิจัย เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัย จำนวน 7 หัวเรื่อง ปรากฏว่า ผู้วิจัยได้นำวิธีการต่างๆ มาพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัย แล้วบรรลุจุดประสงค์ ที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้ การใช้เบียร์รถของสุทธิพร วรวิสุต (2543) การใช้กิจกรรมเกมของ กรรณิการ์ จงจิตร (2546) การใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวของศุภนิตา ทองหยิบ (2537) การใช้ชุดการสอนของหัตยา สารสิทธิ์ การเรียนแบบร่วมมือของอัมพร ถกลประจักษ์ (2543) และการสอนแบบกระบวนการทำค่านิยมให้กระจ่างของวสุณี รักษาจันทร์ (2538) ส่วนงานวิจัยของสุภัทลสิริ อ้นแพ (2548) เป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับการมีวินัยในตนเองของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดคอมรวดี (อมรวิทยาคาร) จังหวัดสมุทรสงคราม” เป็นงานวิจัยที่ต้องการพัฒนาคุณธรรมทางด้านความมีวินัยให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีการปฏิบัติตนในชั้นเรียนที่ถูกต้องโดยอาศัยกรณีตัวอย่างมาเป็นสื่อกลางกระตุ้นให้นักเรียนเห็นพฤติกรรมของตัวละครในกรณีตัวอย่าง หาทางแก้ไขปัญหา และแนวทางในการปฏิบัติตนของนักเรียน การวิจัยครั้งนี้วิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดคอมรวดี

จังหวัดสมุทรสงคราม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 33 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดคอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรม และแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน

1.1 แผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง

กรณีตัวอย่างที่ใช้ในแต่ละแผนมีรูปแบบเป็นเอกสารประกอบภาพเป็นเรื่องเกี่ยวกับ พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนที่นักเรียนควรแก้ไข คือ การส่งงานตามกำหนด การตั้งใจเรียน การทำงานตามหน้าที่ การกล้าพูดกล้าแสดงออก การฟังตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การควบคุมอารมณ์ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา และการไม่เอาของของผู้อื่น รวมทั้งหมด 9 กรณี แต่ละกรณีมีรูปภาพและเนื้อเรื่องประมาณ 5 บรรทัด ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ และใช้คำที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนแผนการจัดกิจกรรมมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม

ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ชั้นวิเคราะห์ ชั้นสรุปและชั้นประเมินผล จำนวน 9 แผน มีกำหนดการจัดกิจกรรมดังนี้

ตารางที่ 3.1 กำหนดการจัดกิจกรรม เรื่อง ความมีวินัยในชั้นเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 9 ชั่วโมง

กิจกรรม ที่	ชื่อ กิจกรรม	จุดประสงค์	แนวทางการจัดกิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
1	หนูทำได้ ใครๆก็ทำ ได้	- นักเรียนสามารถ ตอบประเด็น คำถามเกี่ยวกับ เรื่องความ รับผิดชอบในการ ทำงานได้ -นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบ ในการทำงาน ไป ปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> เพลงงานสิ่งใด/ แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง <u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบ ประเด็นคำถาม <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่านักเรียน จะอย่างไรให้งานที่ได้รับมอบหมาย เสร็จทันเวลา <u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียนโดยการสังเกต พฤติกรรมและการตรวจผลงาน	1.ตรวจใบ งาน 2. ประเมิน พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม
2	ตั้งใจเรียน พากเพียร ศึกษา	- นักเรียนสามารถ บอกวิธีการปฏิบัติ ตนในการเรียนได้ - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ การตั้งใจเรียน ไป ปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> เพลงโรงเรียนของเราอยู่/ แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง <u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบ ประเด็นคำถาม	1. ตรวจใบ งาน 2. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) กำหนดการจัดกิจกรรม เรื่อง ความมีวินัยในชั้นเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 9 ชั่วโมง

กิจกรรม ที่	ชื่อ กิจกรรม	จุดประสงค์	แนวทางการจัดกิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าการ นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไรในการ เรียน	
			<u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียน โดยการสังเกต พฤติกรรมและการตรวจผลงาน	
3	หน้าที่ ของฉันท ควรทำ หน้าที่ หน้าที่ มอบหมายใน ห้องเรียนได้ - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ การทำงาน ตาม หน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายไป ปฏิบัติได้	- นักเรียนสามารถ บอกหน้าที่ของ ตนเอง หรืองาน ต่างๆที่ได้รับ มอบหมายใน ห้องเรียนได้ - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ การทำงาน ตาม หน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายไป ปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> ครูเล่าเรื่อง หน้าที่ของอวัยวะต่างๆให้ นักเรียนฟัง แล้วซักถามเกี่ยวกับเรื่อง / แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง <u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบประเด็นคำถาม <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า นักเรียนควรทำหน้าที่อะไรใน ห้องเรียนบ้าง เพราะอะไร	1. ตรวจสอบ งาน 2. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม
			<u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียน โดยการสังเกต พฤติกรรมและการตรวจผลงาน	

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) กำหนดการจัดกิจกรรม เรื่อง ความมีวินัยในชั้นเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 9 ชั่วโมง

กิจกรรม ที่	ชื่อ กิจกรรม	จุดประสงค์	แนวทางการจัดกิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
4	กล้าพูด กล้าแสดง ออก	- นักเรียนสามารถ บอกวิธีการปฏิบัติ ในเรื่องมารยาทใน การพูด และการ แสดงออก ได้ - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ มารยาทในการพูด และการแสดงออก ไปปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> ครูพูดเกี่ยวกับนักเรียนชั้นป.6ที่เป็น ประธานนักเรียน ว่ามีความสามารถ อะไรบ้าง /แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง <u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบ ประเด็นคำถาม <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่านักเรียน ควรพูดเวลาใด เมื่ออยู่ในห้องเรียน <u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียน โดยการสังเกต พฤติกรรมและการตรวจผลงาน	1. ตรวจใบ งาน 2. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม
5	ฟังตนเอง	- นักเรียนสามารถ บอกวิธีการในการ ทำงานคนเดียวได้ - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ การทำงานคนเดียว จนประสบ ความสำเร็จไป ปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> การแสดงบทบาทสมมติ เรื่องฟังตนเอง ครูซักถามเกี่ยวกับเรื่อง /แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง	1. ตรวจใบ งาน 2. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) กำหนดการจัดกิจกรรม เรื่อง ความมีวินัยในชั้นเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 9 ชั่วโมง

กิจกรรม ที่	ชื่อ กิจกรรม	จุดประสงค์	แนวทางการจัดกิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
			<u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบประเด็นคำถาม	
			<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่านักเรียน ควรปฏิบัติตนอย่างไรในการทำงาน ด้วยตัวของตัวเอง	
			<u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียน	
6	ขยันหมั่น เพียร	- นักเรียนสามารถ ทำงานร่วมกับ ผู้อื่นจนงานสำเร็จ ได้ - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ การทำงานด้วย ความขยันอดทน และมุ่งมั่น ไป ปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเล่นเกม กวาด บ้าน และซักถามเกี่ยวกับเกม/ แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง <u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบประเด็นคำถาม <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่านักเรียน ควรปฏิบัติอย่างไรให้งานที่ทำสำเร็จ <u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียน โดยการสังเกต พฤติกรรมและการตรวจผลงาน	1. ตรวจใบ งาน 2. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) กำหนดการจัดกิจกรรม เรื่อง ความมีวินัยในชั้นเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 9 ชั่วโมง

กิจกรรม ที่	ชื่อ กิจกรรม	จุดประสงค์	แนวทางการจัดกิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
7	คุณชายซี โมโฮ	- นักเรียนสามารถ บอกวิธีการเล่นกับ เพื่อนๆอย่าง ปลอดภัยและมี ความอดทนเมื่อถูก เพื่อนรังแก - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ วิธีการควบคุม อารมณ์โกรธไป ปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> เพลงเล่นกัน / แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง <u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบประเด็นคำถาม <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่า นักเรียนควรปฏิบัติอย่างไรในการเล่น กับเพื่อน <u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียนโดยการสังเกต พฤติกรรมและการตรวจผลงาน	1. ตรวจใบ งาน 2. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม
8	เข้าห้อง ให้ตรง เวลา	- นักเรียนสามารถ บอกข้อเสียของ การมาเข้า ห้องเรียนสายได้ - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ การเข้าห้องเรียน ตรงเวลาปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> ครูเล่าเรื่องของการตรงเวลาของรถไฟ / แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง <u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบประเด็นคำถาม	1. ตรวจใบ งาน 2. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม

ตารางที่ 3.1 (ต่อ) กำหนดการจัดกิจกรรม เรื่อง ความมีวินัยในชั้นเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 9 ชั่วโมง

กิจกรรม ที่	ชื่อ กิจกรรม	จุดประสงค์	แนวทางการจัดกิจกรรม	การวัดและ ประเมินผล
			<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าทำไม นักเรียนต้องมาโรงเรียนแต่เช้า	
			<u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียน โดยการสังเกต พฤติกรรมและการตรวจผลงาน	
9	ไม่เอา ของของ ผู้อื่น	-นักเรียนสามารถ บอกได้ว่าทำไม นักเรียนจึงไม่เอา ของของผู้อื่นมา เป็นของตนเอง - นักเรียนนำ แนวคิดเกี่ยวกับ การไม่เอาของของ ผู้อื่น โดยที่เจ้าของ ไม่อนุญาตไป ปฏิบัติได้	<u>ขั้นเตรียม</u> ครูเล่าเรื่องกระต่ายน้ำแห่งความดี ให้ นักเรียนฟัง แล้วถามเกี่ยวกับเรื่อง / แบ่งกลุ่ม <u>ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง</u> นักเรียนร่วมกันศึกษากรณีตัวอย่าง <u>ขั้นวิเคราะห์</u> นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย ตอบ ประเด็นคำถาม <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าทำไม นักเรียนจึงไม่ควรเอาของของผู้อื่นมา เป็นของตนเอง	1. ตรวจสอบ งาน 2. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน กลุ่ม
			<u>ขั้นประเมินผล</u> ครูประเมินผู้เรียน โดยการสังเกต พฤติกรรมและการตรวจผลงาน	

การหาค่าความตรง ของแผนกิจกรรมการเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านผลปรากฏว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ในระดับตั้งแต่ 0.8 – 1.0 สรุปได้ว่า แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน จำนวน 9 แผน มีส่วนประกอบของแผนได้แก่ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อและการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้อง มีความตรงเชิงเนื้อหาสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ แต่ก็ยังมีสิ่งที่ควรปรับปรุงบ้าง เช่น การใช้คำในแผนยังไม่ค่อยชัดเจน เนื้อเรื่องในกรณีตัวอย่างยังไม่ค่อยสมบูรณ์ การจัดหน้ากระดาษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ จึงนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่าง พฤติกรรมที่สังเกตได้เลือกพฤติกรรมจากข้อตกลงของห้องที่จัดทำไว้ตั้งแต่ช่วงเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ คือ การส่งงานตามกำหนดเวลา การตั้งใจเรียน การทำงานตามหน้าที่

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง คือ การกล้าพูดกล้าแสดงออก การฟังตนเอง

ด้านความอดทน คือ ความขยันหมั่นเพียร การควบคุมอารมณ์

ด้านความซื่อสัตย์ คือ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา การไม่เอาของของผู้อื่น

ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบ ทูกรายการพฤติกรรมได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ที่ 1.0 สามารถนำไปใช้ สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนก่อนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง คือในชั่วโมงแรกของช่วงเช้าและชั่วโมงแรกของช่วงบ่าย จำนวน 2 วันติดต่อกัน

3.2 นำแผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่าง ที่ได้ทำไว้มาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 ครั้ง

3.3 สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน หลังการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง คือในชั่วโมงแรกของช่วงเช้าและชั่วโมงแรกของช่วงบ่าย จำนวน 2 วันติดต่อกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังที่ได้กล่าวไว้แล้วก็นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลคือ นำผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดคอมรวดี (อมรวิทยาคาร) จังหวัดสมุทรสงคราม นั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 กับนักเรียนจำนวน 33 คน โดยใช้เครื่องมือในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมเรื่องความมีวินัยในชั้นเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่าง ที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างของสุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง
2. ข้อสังเกตที่ได้จากการใช้แผนการจัดกิจกรรม เรื่อง ความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง จำนวน 9 แผน

1. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง

จากการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ค่าความต่าง (D)	D ²
1	3	8	5	25
2	8	9	1	1
3	3.3	7	3.7	13.69

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ค่าความต่าง (D)	D ²
4	6.3	8.8	2.5	6.25
5	3.3	8	4.7	22.09
6	9	9	0	0
7	2.5	6.5	4	16
8	9	9	0	0
9	2.8	7.5	4.7	22.09
10	3	7.5	4.5	20.25
11	3.5	8.8	5.3	28.09
12	1.5	6	4.5	20.25
13	5.3	8.3	3	9
14	2.5	6.8	4.3	18.49
15	1.5	6.5	5	25
16	3	7.3	4.3	18.49
17	6.5	9	2.5	6.25
18	5.3	9	3.7	13.69
19	5.3	8.3	3	9
20	1	7.3	6.3	39.69
21	8.3	8.8	0.5	0.25
22	6.8	8.8	2	4
23	3	7.3	4.3	18.49
24	9	9	0	0
25	4.8	8.5	3.7	13.69
26	3	7.8	4.8	23.04

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ค่าความต่าง (D)	D ²
27	1.8	7.3	5.5	30.25
28	3.5	8.5	5	25
29	5.8	8.8	3	9
30	7.3	8.5	1.2	1.44
31	9	9	0	0
32	7.8	9	1.2	1.44
33	0.8	6	5.2	27.04
ค่าเฉลี่ย	4.75	8.03	$\sum D = 108.4$	$\sum D^2 = 428.27$

จากผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนผลดังตารางที่ 4.1 ผู้วิจัยได้นำผลจากตารางมาทดสอบค่าที่ปรากฏผลดังนี้

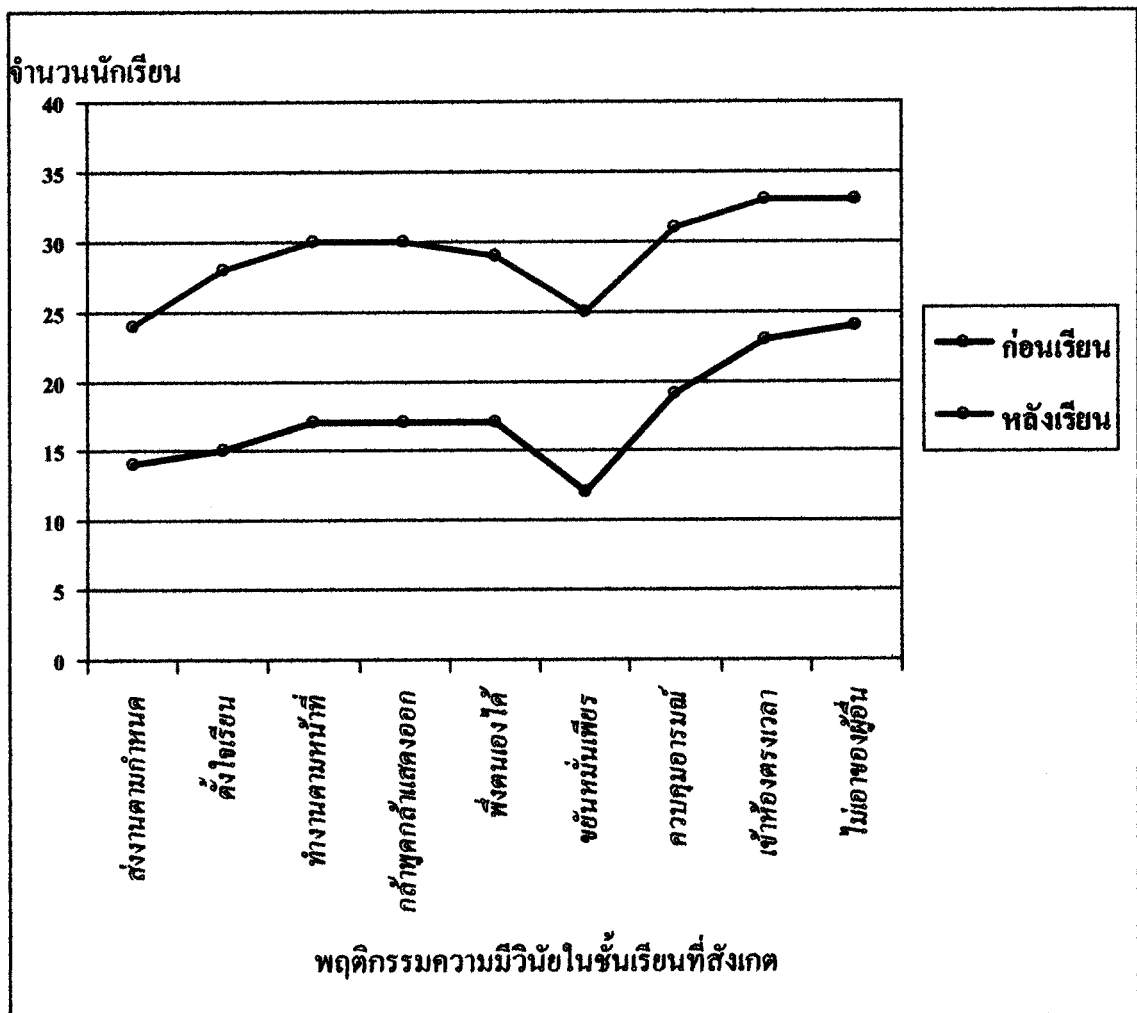
ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอมรวดี

การสังเกต	N	\bar{X}	S.D.	t	sig
พฤติกรรม ก่อนเรียน	33	4.74	2.62	10.09	* 0.0000
หลังเรียน	33	8.03	0.96		

จากตารางที่ 4.2 พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนก่อนการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่างและหลังการจัดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยของจำนวนพฤติกรรมที่ปฏิบัติ เท่ากับ 4.74 คะแนน และ 8.03 คะแนนตามลำดับ

เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน พบว่า พฤติกรรมที่ปฏิบัติหลังการจัดกิจกรรม โดยใช้กรณีตัวอย่างสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมความมีวินัยก่อนและหลังเรียนในทุกรายการชัดเจนยิ่งขึ้นจึงได้ทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนในแต่ละพฤติกรรม ก่อนและหลังการทดลอง กับค่าเฉลี่ยของจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมในแต่ละครั้ง

จากภาพที่ 4.1 พบว่า พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียน หลังการจัดกิจกรรม โดยใช้กรณีตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยของจำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมมากกว่าก่อนการใช้

กิจกรรมในทุกๆ รายการพฤติกรรม และมีลักษณะพัฒนาต่อเนื่องกัน กล่าวคือ หลังเรียนพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงมากที่สุดเท่ากันคือ การเข้าห้องเรียนตรงเวลาและการไม่เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงน้อยที่สุดคือ การส่งงานตามกำหนด

2. ข้อสังเกตที่ได้จากการใช้แผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง

จากการใช้แผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 แผน โดยจัดให้มีการทดลองวันละ 1 แผนติดต่อกันทุกวัน ผลปรากฏดังนี้

2.1 ชั้นเตรียม

นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจกิจกรรมในชั้นนี้มาก เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การร้องเพลง การเล่านิทาน การเล่าเหตุการณ์ การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกม รวมทั้งนักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาในชั้นนี้ได้ดี สังเกตจากการตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง

ในการจัดกลุ่มนั้น ครูจัดนักเรียนโดยความสามารถของนักเรียนในแต่ละกลุ่มมีทั้งเด็กเก่ง ปานกลางและเด็กอ่อน ในการแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่มในครั้งแรกๆ ก็พบปัญหา คือ นักเรียนไม่ค่อยได้ปรึกษากัน ครูต้องเข้าไปแนะนำวิธีการแบ่งหน้าที่ของแต่ละกลุ่ม แต่ในชั่วโมงหลังๆ นักเรียนก็สามารถปฏิบัติในส่วนนี้ได้ดีขึ้นตามลำดับ

2.2 ชั้นการเสนอกรณีตัวอย่าง

ในชั้นนี้ครูได้แจกกรณีตัวอย่างให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปศึกษากันเอง แต่เนื่องจากในแต่ละกลุ่มมีเด็กที่อ่านหนังสือไม่ค่อยออก ครูจึงให้คำแนะนำทุกกลุ่มว่า ให้นักเรียนที่อ่านเก่งในแต่ละกลุ่มอ่านออกเสียงให้สมาชิกในกลุ่มฟังและถ้าใครอยากอ่านเองก็เวียนกันไปอ่าน นักเรียนทุกกลุ่มก็สามารถปฏิบัติได้ดี

2.3 ชั้นวิเคราะห์

เป็นการทำงานที่ต้องอาศัยกระบวนการกลุ่ม คือการให้ความร่วมมือกันการทำงานตามขั้นตอน การแสดงความคิดเห็น และความรับผิดชอบ จากการสังเกตพบว่าในช่วงชั่วโมงแรกๆนักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติงานกลุ่มไม่ค่อยสมบูรณ์ ครูต้องให้คำแนะนำและช่วยเหลือบ้าง แต่ในชั่วโมงต่อไป นักเรียนก็สามารถปฏิบัติงานกลุ่มได้ดีขึ้น มีความตั้งใจมากขึ้น รวมทั้งสามารถทำงานได้รวดเร็วยิ่งขึ้นอีกด้วย

ในการตอบประเด็นคำถาม ครูสังเกตว่าในแต่ละกลุ่มมักมีสมาชิกคนหนึ่งอ่านคำถามให้เพื่อนฟัง และนักเรียนคนอื่นก็ตอบคำถาม บางคนก็ตอบผิด บางคนก็ตอบถูก นักเรียนก็ตอบประเด็นคำถามลงในใบงานและนำมาให้ครูตรวจก่อน ครูก็ให้คำแนะนำ

จากการฟังรายงานผลการตอบประเด็นคำถามของนักเรียนแต่ละกลุ่มพบว่า นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามได้ดี ตอบตรงประเด็น แต่นักเรียนไม่ค่อยอธิบายเพิ่มเติม มีการสลับสับเปลี่ยนคนรายงานเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออก แต่ก็มีนักเรียนบางคนที่ยังขาดรายงานบ่อยๆ ครูจึงชมว่านักเรียนเป็นคนที่เก่ง กล้าพูดกล้าแสดงออก แต่ควรให้เพื่อนได้แสดงความสามารถบ้าง เพื่อนๆจะได้เก่งเหมือนกัน

2.4 ชั้นสรุป

นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามต่างๆในแต่ละเรื่องได้ดี เนื่องจากครูไม่ได้บอกว่าใครตอบถูกหรือตอบผิด แต่จะให้คำแนะนำเพิ่มเติมบ้าง จากการรวบรวมการตอบประเด็นคำถามในแต่ละแผน มีดังนี้

2.4.1 แผนที่ 1 เรื่อง หนูทำได้ ใครๆก็ทำได้ เน้นในเรื่องการทำงานให้เสร็จทันเวลา นักเรียนตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ทำงานเสร็จทันเวลาดังนี้ คือ ตั้งใจทำงานไม่เล่นและคุยกับเพื่อนขณะทำงาน และซักถามเพื่อนหรือคุณครูเมื่อไม่เข้าใจหรือทำงานไม่ได้

2.4.2 แผนที่ 2 เรื่อง ตั้งใจเรียน พากเพียรศึกษา เน้นเรื่องการตั้งใจเรียน นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการเรียน เพื่อให้ นักเรียนเรียนได้เก่ง ดังนี้ คือ ไม่นำของเล่นมาเล่น ขณะที่กำลังเรียน ไม่พูดคุยและเล่นกัน ตั้งใจฟังครูสอนและทำแบบฝึกหัด เชื้อฟังครู ไม่รบกวนเพื่อนคนอื่น เช่น การส่งเสียงดัง ไม่ทะเลาะกันและอ่านหนังสือมากๆ

2.4.3 แผนที่ 3 เรื่อง หน้าที่ของฉัน ควรทำหน้าไหน ส่งเสริมคุณธรรมในเรื่อง การทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน คือ ที่บ้าน ได้แก่ ล้างจาน ทำความสะอาดบ้าน เลี้ยงน้อง ซักผ้า ช่วยแม่ทำกับข้าว ช่วยพ่อขายของ เก็บที่นอน และที่โรงเรียน ได้แก่ การทำความสะอาดห้องเรียน ทำความสะอาดโรงเรียน การตั้งใจเรียน การปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน

2.4.4 แผนที่ 4 เรื่อง กล้าพูด กล้าแสดงออก ส่งเสริมคุณธรรมในด้าน มารยาทในการพูด และแสดงออกให้ถูกกาลเทศะ นักเรียนตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับมารยาทในการพูดและการแสดงออก รวมทั้งข้อดีของบุคคลที่กล้าพูดกล้าแสดงออก คือ (1)มารยาทในการพูด

และแสดงออก ได้แก่ การไม่พูดแทรกขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด เมื่อถึงเวลาพูดหรือแสดงออกก็สามารถพูดได้ตรงประเด็นแสดงออกได้อย่างไม่ประหม่า เสียงดังฟังชัด (2) ประโยชน์ของการกล้าพูด กล้าแสดงออก คือ เมื่อถึงเวลาที่ต้องพูดและแสดงออกก็สามารถทำได้ สามารถเป็นผู้นำได้ ทำให้เป็นคนเก่ง

2.4.5 แผนที่ 5 เรื่องพึ่งตนเอง ส่งเสริมคุณธรรมในเรื่องการพึ่งพาตนเอง นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับสาเหตุที่นักเรียนต้องพึ่งตนเองมากกว่าพึ่งคนอื่น ดังนี้คือ ทำให้ได้ใช้ความสามารถของตนเองในการทำงาน ฝึกการทำงานด้วยตัวของตัวเองไม่ต้องอาศัยคนอื่น ฝึกให้เป็นคนมีความขยัน อดทน ตั้งใจทำงานจนสำเร็จ และสามารถเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้

2.4.6 แผนที่ 6 เรื่อง ขยันหมั่นเพียร ส่งเสริมคุณธรรมในเรื่อง ความขยันหมั่นเพียร ไม่ว่าจะเจออุปสรรคอะไรก็สามารถแก้ไขปัญหาคด้วยความอดทนได้ นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับการทำงานอย่างไรให้สำเร็จแม้ว่าจะพบกับอุปสรรค คือ พยายามแก้ไขปัญหและอุปสรรคด้วยตนเอง ถ้าทำไม่ได้ ก็ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือครู ทำงานด้วยความพยายาม และอดทน ช่วยกันทำงานหลายๆ คน โดยแต่ละคนต้องให้ความร่วมมือ และทำงานให้เสร็จทุกงาน จะได้ไม่มีงานค้างไว้ให้ลำบากภายหลัง

2.4.7 แผนที่ 7 เรื่องคุณชายซีโมโห ส่งเสริมพฤติกรรมในเรื่องการควบคุมอารมณ์ด้วยความอดทน ไม่ทำรุนแรงกับผู้อื่นทั้งทางกายและวาจา นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนในการเล่นหรือทำงานกับเพื่อนได้ดังนี้ คือ เล่นกันดีๆ ไม่ทะเลาะกัน แบ่งของเล่นกันเล่น ไม่เล่นรุนแรงกับเพื่อน พยายามไม่โมโหเพื่อน และถ้าเพื่อนรังแก ก็บอกคุณครู

2.4.8 แผนที่ 8 เรื่องเข้าห้องให้ตรงเวลา ส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ต่อเวลา รู้คุณค่าของเวลา นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมาเรียนแต่เช้า เพื่อให้เข้าห้องเรียนได้ตามเวลา มีข้อดีอย่างไร ดังนี้คือ ทำให้เรียนเก่ง เรียนทันเพื่อน และไม่ต้องรีบร้อน มีความพร้อมในการเรียนมากขึ้น

2.4.9 แผนที่ 9 เรื่องไม่เอาของของผู้อื่น เพื่อส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามที่ว่า เพราะอะไรนักเรียนจึงจะไม่เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ดังนี้คือ ทำให้เจ้าของไม่มีของใช้ ทำให้คนอื่นเดือดร้อนเป็นการลักขโมย และจะทำให้เป็นเด็กที่นิสัยไม่ดี เพื่อนๆ ไม่รักและเล่นด้วย

2.5 ชั้นประเมิน ครูได้ประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และการประเมินชิ้นงาน

ผลปรากฏว่า การทำงานกลุ่มของนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น นักเรียนสามารถเรียนรู้วิธีการทำงานกลุ่มและนำไปปฏิบัติจนเกิดความชำนาญและทำงานได้อย่างรวดเร็ว ส่วนใบงาน การตอบประเด็นคำถามที่นักเรียนแต่ละกลุ่มทำนั้นก็สามารถตอบได้ตรงมากขึ้น บางกลุ่มทำงานไม่ถึง15 นาทีก็สามารถตอบประเด็นคำถามได้เสร็จเรียบร้อย

ขณะที่จัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมบางอย่างที่น้อยลงไป เช่น การส่งเสียงดังในห้อง การนำของเล่นมาเล่น การมาโรงเรียนสาย การทะเลาะกับเพื่อน ส่วนการเอาของของผู้อื่นนั้นไม่มีใครแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเลย แต่ก็มีนักเรียนบางส่วนที่ยังแสดงพฤติกรรมบางอย่าง เช่น การส่งเสียงดัง แต่ก็มีเพื่อนคอยเตือนหรือบอกคุณครูให้ตักเตือน ส่วนในเรื่องการส่งงานนั้นนักเรียนที่ทำงานช้า ก็เริ่มเข้ามาซักถามครู เมื่อทำงานไม่ได้ ครูก็จะสอนหรือให้เพื่อนที่ทำงานเสร็จสอนให้ ทำให้มีนักเรียนที่ทำงานไม่เสร็จน้อยลง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจอมรวดี (อมรวิทยาคาร) จังหวัดสมุทรสงคราม สรุปได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

1.2 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนหลังการเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่างสูงกว่าก่อนเรียน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 33 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนวัดจอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม โดยเลือกแบบเจาะจง

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง มี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียม ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล จำนวน 9 แผน ใช้เวลา 9 ชั่วโมง จากการตรวจสอบคุณภาพพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ในระดับตั้งแต่ 0.8 – 1.0 สรุปได้ว่า แผนการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน จำนวน 9 แผน มีส่วนประกอบของแผนได้แก่ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อและการวัดและประเมินผล มีความสอดคล้อง มีความตรงเชิงเนื้อหา สามารถนำมาใช้ในการ

จัดการเรียนการสอนได้ แต่ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงบ้าง เช่น การใช้คำในแผนยังไม่ค่อยชัดเจน เนื้อเรื่องในกรณีตัวอย่างยังไม่ค่อยสมบูรณ์ การจัดหน้ากระดาษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ จึงนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กรณีตัวอย่างที่ใช้ในแต่ละแผนมีรูปแบบเป็นเอกสารประกอบภาพเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนที่นักเรียนควรแก้ไข คือ การส่งงานตามกำหนด การตั้งใจเรียน การทำงานตามหน้าที่ การกล้าพูดกล้าแสดงออก การพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การควบคุมอารมณ์ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา และการไม่เอาของของผู้อื่น รวมทั้งหมด 9 กรณี แต่ละกรณีมีรูปภาพและเนื้อเรื่องประมาณ 5 บรรทัด ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ และใช้คำที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง ได้กำหนดพฤติกรรมที่สังเกต โดยเลือกพฤติกรรมจากข้อตกลงของห้องที่จัดทำไว้ตั้งแต่ช่วงเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้

ด้านความรับผิดชอบ คือ การส่งงานตามกำหนดเวลา การตั้งใจเรียน การทำงานตามหน้าที่

ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง คือ การกล้าพูดกล้าแสดงออก การพึ่งตนเอง

ด้านความอดทน คือ ความขยันหมั่นเพียร การควบคุมอารมณ์

ด้านความซื่อสัตย์ คือ การเข้าห้องเรียนตรงเวลา การไม่เอาของของผู้อื่น

จากการตรวจสอบคุณภาพพบว่า ทุกรายการพฤติกรรมได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ที่ 1.0 สามารถนำไปใช้ สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1) สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนก่อนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง ในชั่วโมงแรกของช่วงเช้าและช่วงบ่าย จำนวน 2 วันติดต่อกัน

2) นำแผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียนโดยใช้
กรณีตัวอย่าง ที่ได้ทำไว้มาใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 33 คน จำนวน 9 ครั้ง

3) สังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน หลังการจัด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง ในช่วง
แรกของช่วงเช้าและช่วงบ่าย จำนวน 2 วันติดต่อกัน

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว

ก็นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลคือ นำผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนก่อนและ
หลังการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง การหาค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

1.4 ผลการวิจัย

จากการทดลองและผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

1.4.1 คะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอมรวดี จังหวัดสมุทรสงคราม หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้กรณี
ตัวอย่างสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมที่
นักเรียนปฏิบัติก่อนการจัดกิจกรรมเท่ากับ 4.74 คะแนนและหลังการจัดกิจกรรมเท่ากับ 8.03
คะแนน

1.4.2 จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเรื่อง
ความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง ผลปรากฏว่า ทุกพฤติกรรมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลัง
เรียนสูงกว่าก่อนเรียน พฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันคือ การเข้าห้องเรียนตรงเวลาและการไม่
เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ส่วนพฤติกรรมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยคือ การส่งงานตามกำหนด

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอมรวดี (อมรวิทยาคาร) จังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์เพื่อ
เปรียบเทียบพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอมรวดี
จังหวัดสมุทรสงคราม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก
แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน พบว่า หลังจากใช้กรณีตัวอย่าง โดยจัดกิจกรรมเป็น 5

ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล ในการจัดกิจกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมการมีความมีวินัยในชั้นเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่าพฤติกรรมการมีความมีวินัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ สามารถพัฒนาได้ด้วยการใช้กรณีตัวอย่างในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นวิธีการสอนที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการเผชิญและแก้ปัญหา โดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ และเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น ช่วยให้นักเรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น (ทิสนา เขมมณี 2550: 362) อีกทั้งกรณีตัวอย่าง มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับเจตคติหรือปัญหาเชิงจริยธรรมในด้าน ความมีวินัย เมื่อนักเรียนได้พูดแสดงความคิดเห็น จึงช่วยให้เกิดการรับรู้ค่านิยมพื้นฐานของตนเองและของเพื่อน ตลอดจนเรียนรู้ลักษณะนิสัยที่ควรแสดงออกในสถานการณ์ต่างๆ (จินตนา ยูนิพันธุ์ 2537: 61- 64)

กรณีตัวอย่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเหตุการณ์จริง ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เมื่อนำมาสร้างเป็นกรณีตัวอย่าง และมีประเด็นปัญหาให้นักเรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น แก้ปัญหาหรือทางออก ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมอภิปราย ระดมความคิด ในการคิดแก้ปัญหา ตลอดจนร่วมกันตัดสินใจหาทางเลือกเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตจริงต่อไป (สมพงษ์ จิตระดับ 2533: 83-85 และสุคนธ์ สิ้นขวานนท์ 2545: 111-112) และการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างยังสามารถนำมาใช้ได้ในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เช่นงานวิจัยของ ธนินทร จำนงค์ผล (2548) และ อัจจิมา จินวาลา (2535) ส่วนระดับมัธยมศึกษา เช่น งานวิจัยของ ชิตติมา จักรเพชร (2544) และ จารุวรรณ เพ็ญสุข (2533)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนินทร จำนงค์ผล (2548: 42-47) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดภาณี เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้นมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และงานวิจัยของ อัจจิมา จินวาลา (2535: 64-67) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสื่อน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า การใช้กรณีตัวอย่างทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการใช้กรณีตัวอย่างโดยจัดกิจกรรมเป็น 5 ขั้นตอน เพื่อพัฒนาความมีวินัยในชั้นเรียนนั้น พบว่านักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำ กิจกรรมและสามารถทำงานเป็นกลุ่ม คิดวิเคราะห์ และเรียนรู้แนวทางในการแก้ปัญหาและการ

ปฏิบัติตนที่เหมาะสม โดยตัวของนักเรียนเอง จึงเกิดเจตคติที่ดีในการปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยในชั้นเรียน จนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ส่งผลให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนสูงขึ้นอีกด้วย

อย่างไรก็ตามการฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีวินัยทั้งในสังคม โรงเรียน บ้าน รวมทั้งในชั้นเรียน ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายๆฝ่าย และอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน จึงจะสามารถพัฒนาเยาวชนของเราให้เป็นเด็กดีมีวินัยต่อไปอย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนที่สูงขึ้น โดยได้รับการเรียนรู้ จากแผนการจัดกิจกรรม โดยใช้กรณีตัวอย่าง 5 ขั้นตอนจำนวน 9 แผน แต่พฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนยังไม่สม่ำเสมอในการปฏิบัติ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การจัดกิจกรรมครั้งนี้เป็นกิจกรรมกลุ่ม ผู้สอนต้องคอยสังเกตและดูแลให้นักเรียนทุกคนเข้าใจกรณีตัวอย่าง และร่วมกันทำงาน

3.1.2 การจัดกิจกรรมตามแผนการสอนนี้ ในบางแผนอาจใช้เวลามากกว่า 1 ชั่วโมง ครูต้องมีการยืดหยุ่นเวลาบ้าง

3.1.3 นักเรียนแต่ละคนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงสามารถคาดหวังให้นักเรียนทุกคนพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน ควรให้นักเรียนพัฒนาพฤติกรรมอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามสภาพของแต่ละคน

3.1.4 การสร้างแผนกิจกรรมควรมีความหลากหลาย ทั้งด้านวิธีการและกรณีตัวอย่าง เพื่อสร้างความน่าสนใจในการเรียนการสอน เช่น การใช้วิดีโอ การใช้หุ่นมือ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของความมีวินัยในชั้นเรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยการใช้กรณีตัวอย่างรูปแบบอื่นนอกจากรูปแบบเอกสาร เช่น การใช้วิดีโอ การใช้นิทานประกอบหุ่นมือ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่างในระดับชั้นอื่นๆ

3.2.3 ครูผู้สอนควรพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนโดยใช้กรณีตัวอย่าง อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นที่ระดับสูงต่อไป

3.2.4 ควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้มากกว่านี้ และควรทำอย่างต่อเนื่องเนื่องจากต้องอาศัยเวลาในการสร้างเจตคติและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้ได้ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2541) คู่มือพัฒนาโรงเรียนด้านการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร
คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2546) แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กรรณิการ์ จงจิตร (2546) “ผลของการใช้กิจกรรมเกม ต่อการพัฒนาความมีระเบียบวินัยในชั้น
เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดปิยะพัฒนาราม จังหวัดชุมพร”
(ออนไลน์) สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 25 ธันวาคม 2550 จาก
<http://www.cpn2.obec.go.th/040there/3.doc>
- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____ (2546) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติ
การศึกษามาคบบังคับ พ.ศ. 2545 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า
และพัสดุภัณฑ์
- _____ (2550) “คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ” ค้นคืนวันที่ 3 พฤศจิกายน 2550
จาก <http://ajmai.com/product/project1/index.htm>
- เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2534) การสอนและการฝึกอบรมทางการบริหารโดยวิธีกรณีศึกษา
กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล (2548) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กาญจนา เกียรติประวัติ (2524) วิธีการสอนทั่วไปและทักษะการสอน กรุงเทพมหานคร
วัฒนาพานิช
- คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา (2548) รายงานการศึกษาเรื่อง
การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา
โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร วันที่ 10 มิถุนายน 2548 คณะกรรมการ
การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา

- คิดภา วัฒนา (2548) “วินัยกับการประพฤติผิดวินัยของนักเรียน” ค้นคืนวันที่ 25 ธันวาคม 2550 จาก <http://eclassnet.kku.ac.th/ed-office/display/display-articles.php?id=291>
- จารุวรรณ เพ็ญสุข (2533) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยวิธีสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมที่จัดกิจกรรมด้วยวิธีการใช้กรณีตัวอย่าง กับการสอนตามคู่มือครู”
 ปรินญาหมหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- จินตนา ยูนิพันธ์ (2537) “กรณีศึกษา: นวัตกรรมการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์”
 วารสารคณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา 2, 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 55-68
- ชิดกมล สังข์ทอง (2535) “การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยของวัยรุ่น”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชุลีพร วรวัสส์ (2543) “ผลของการใช้เบียร์รถต่อพฤติกรรมการมีวินัยในชั้นเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองแขวงยาว จังหวัดขอนแก่น”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ออนไลน์) สารระสังเขป ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2550 จาก www.thaiedresearch.org
- ทิตนา แจมมณี (2550) ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธนิทร จำนงค์ผล (2548) “ผลของการใช้กรณีตัวอย่างที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเมตตากรุณา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเกษิ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ธิติมา จักรเพชร (2544) “ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร” ปรินญาการศึกษา วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ประภาศรี สีหอำไพ (2535) *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ประกอบ คูปรัดน์ (2537) “การเรียนการสอนโดยกรณีตัวอย่าง” วารสารพยาบาลศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 6 (เมษายน): 1-14
- ประภา นักพัฒนาพทย์ (ม.ป.ป.) “เพลงประกอบการเรียนการสอนหน่วยประสบการณ์
อนุบาล 1” (เอกสารอัดสำเนา)
- ปรีชา วิหคโต (2524) “การฝึกครูประจำการในการประยุกต์หลักพฤติกรรมเพื่อสร้างและ
รักษาพฤติกรรมที่อยู่ในระเบียบวินัยของนักเรียนในชั้นเรียน”
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปิยะ ผลวา (2547) “การศึกษาสาเหตุการประพฤติผิดระเบียบวินัยของนักเรียนในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต
โปรแกรมวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ (ออนไลน์) สาระสังเขป
ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2550 จาก www.thaiedresearch.org
- พระธรรมปิฎก (ประยุตต์ ปยุตโต) (2539) *วินัยเรื่องใหญ่กว่าที่คิด* กรุงเทพมหานคร สหธรรมนิกร
พะเยาว์ เกาทัณฑ์ทอง (2534) “การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเพชรบุรี” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- ภรณี คุรุรัตนะ (2537) “ความมีวินัยด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้รับการจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและ
ปัญญาและการจัดกิจกรรมปกติ” ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วรัญญา ชีรธรรมการ (2528) “ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มควบคุมคุณภาพในการแก้ปัญหา
ระเบียบวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วสุณี รักษาจันทร์ (2538) “การพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 ที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบกระบวนการค่านิยมให้กระจ่าง”
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- วันเพ็ญ พิมพ์แดง (2533) “การปฏิบัติตนตามระเบียบวินัยของโรงเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วารี ธีระจิตร (2534) การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วารินทร์ แก้วอุไร (2541) “การพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับวิชาวิธีการสอนทั่วไปแบบเน้นกรณีตัวอย่างเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูด้านการคิดวิเคราะห์แบบตอบได้ในศาสตร์ทางการสอน” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิจิตร ศรีสอ้าน (2550) เคนเครื่องยุทธศาสตร์ส่งเสริมคุณธรรมในระบบการศึกษาถึงเยาวชน 15 ล้านคน พ.ศ.นี้ สารระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2550 จาก http://www.onec.go.th.news46/pr/sala/s_500202.htm
- วิจิตร สิ้นศิริ (ม.ป.ป.) วิธีการสอนเกมหรือสถานการณ์จำลอง กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- ศุภนิตา ทองหยิบ (2538) “ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ (ออนไลน์) สารระสังเขป ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2550 จาก www.thaiedresearch.org
- สมพงษ์ จิตระดับ (2530) การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- _____ (2534) การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2537) แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล 1 เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537) การเสริมสร้างวินัย คู่มือแนะแนวทางการปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร คุรุสภา
- สุคนธ์ สิ้นพานนท์และคณะ (2545) การจัดการเรียนรู้:เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

- สุภัคศิริ อ้นแพ (2548) “ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุมน อมรวิวัฒน์ (2536) “การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาทักษะและประสบการณ์พื้นฐานสำหรับเด็กประถมศึกษา* หน่วยที่ 9 หน้า 2 - 86 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- เสริมศรี ไชยสร (2539) *พื้นฐานการสอน* เชียงใหม่ ลานนาการพิมพ์
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2529) *การปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม* (ม.ป.ท.)
- หทัยา สารสิทธิ์ (2541) “ผลการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ออนไลน์) สาระสังเขป ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2550 จาก www.thaiedresearch.org
- อัจฉิมา จินวาลา (2535) “การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและกรณีตัวอย่างที่มีต่อความรับผิดชอบต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคลองเสื่อน้อย กรุงเทพมหานคร” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- อัมพร ภกตประจักษ์ (2543) “ผลของวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย (ท 306) และความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี” ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา (2550) *คุณธรรมนำความรู้: รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าความเป็นมนุษย์ กรุงเทพมหานคร* ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น
- อำรุง จันทรวานิช (2550) *แผนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย* สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2550 จาก http://www.onec.go.th.news46/pr/sala/s_500202.htm
- (2550) *สทศ. วิจัยพบ 4 รูปแบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเด็ก* สาระสังเขปออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 18 ตุลาคม 2550 จาก http://www.onec.go.th.news46/pr/sala/s_490314.htm

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ นายบุญนะ แสงงาม
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดอมรวดี (อมรวิทยาคาร)
 วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นครูประจำชั้นและสอนในระดับประถมศึกษา เป็นเวลา 33 ปี
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ครู ค.ศ. 3
2. ชื่อ นายอัคริน แสงเมฆ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดอมรวดี (อมรวิทยาคาร)
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สังคมศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูประจำชั้นและสอนในระดับ
 ประถมศึกษา เป็นเวลา 30 ปี ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ครู ค.ศ. 2
3. ชื่อ นายประสาร นาคะเต
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดตรีจันทน์วัฒนาราม
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต (คอมพิวเตอร์ศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาเป็นเวลา 30 ปี
 ปัจจุบันดำรง ตำแหน่ง ครู ค.ศ. 2
4. ชื่อ นางมาลี ดันประภัสสร
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดอมรวดี (อมรวิทยาคาร)
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต (การประถมศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นครูประจำชั้น และสอนในระดับประถมศึกษาเป็นเวลา 28 ปี
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ครู ค.ศ. 3
5. ชื่อ นางสมคิด สังข์ชัย
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดปรก (สุธรรมาราม)
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต (การประถมศึกษา)
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา เป็นเวลา 32 ปี
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ครู ค.ศ. 2

ภาคผนวก ข

แผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

1. **ชื่อกิจกรรมที่ 1** หนูทำได้ ใครๆก็ทำได้

2. **วัตถุประสงค์**

2.1 นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถาม เกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบในการทำงาน
ได้

2.2 นักเรียนนำแนวคิด เกี่ยวกับความรับผิดชอบในการทำงาน ไปปฏิบัติได้

3. **กลุ่มเป้าหมาย** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. **วิธีดำเนินการกิจกรรม**

4.1 **ขั้นเตรียม**

4.1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง งานสิ่งใด

เพลงงานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใครละเลยทิ้งปล่อย

มัวแต่คอยเฝ้าแต่คอย หวังคอยแต่เกียงโยนกอง

ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง จำไว้ทุกคนต้องทำงาน

เราต้องช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อเพลง ว่า ทำอย่างไรงานที่ทำจึงจะสำเร็จ

4.1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยละความสามารถของนักเรียน

กลุ่มละ 5 คน ให้ แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม ผู้บันทึกข้อความ และผู้รายงาน

4.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง**

ครูแจกกรณีตัวอย่าง ให้นักเรียนทุกกลุ่มและให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มอ่านให้เข้าใจ

4.3 **ขั้นวิเคราะห์**

4.3.1 เมื่อนักเรียนอ่านแล้ว ครูก็นำใบงานมาแจกเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
ช่วยกันตอบคำถามประเด็นต่างๆ โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่มออกมานำเสนอ การตอบประเด็นคำถามทีละ
กลุ่ม และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไปจาก
เพื่อน ครูทำหน้าที่จดคำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

4.4 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบจากประเด็นต่างๆอีกครั้ง โดยดูจากบันทึกบนกระดานดำ และให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคำตอบที่ดีที่สุดพร้อมทั้งอธิบายเหตุผล ประเด็นคำถามมีดังนี้

- นักเรียนจะอย่างไรให้งานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ
- ถ้านักเรียนทำงานไม่เสร็จตามเวลา นักเรียนจะอย่างไร

4.5 ขั้นประเมิน

ครูทำการประเมินนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และการตรวจผลงานที่นักเรียนร่วมกันทำ

5. ชื่อ อุปกรณ์

- 5.1 เพลงงานสิ่งใด
- 5.2 กรณีตัวอย่างเรื่องหนูทำได้ ใครๆก็ทำได้
- 5.3 ใบงาน

6. การวัดผล/ประเมินผล

- 6.1 ตรวจใบงาน
- 6.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7. เหตุผลหรือข้อมูลที่แสดงหรือยืนยันว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. บันทึกผลหลังการทำกิจกรรม

.....

.....

.....

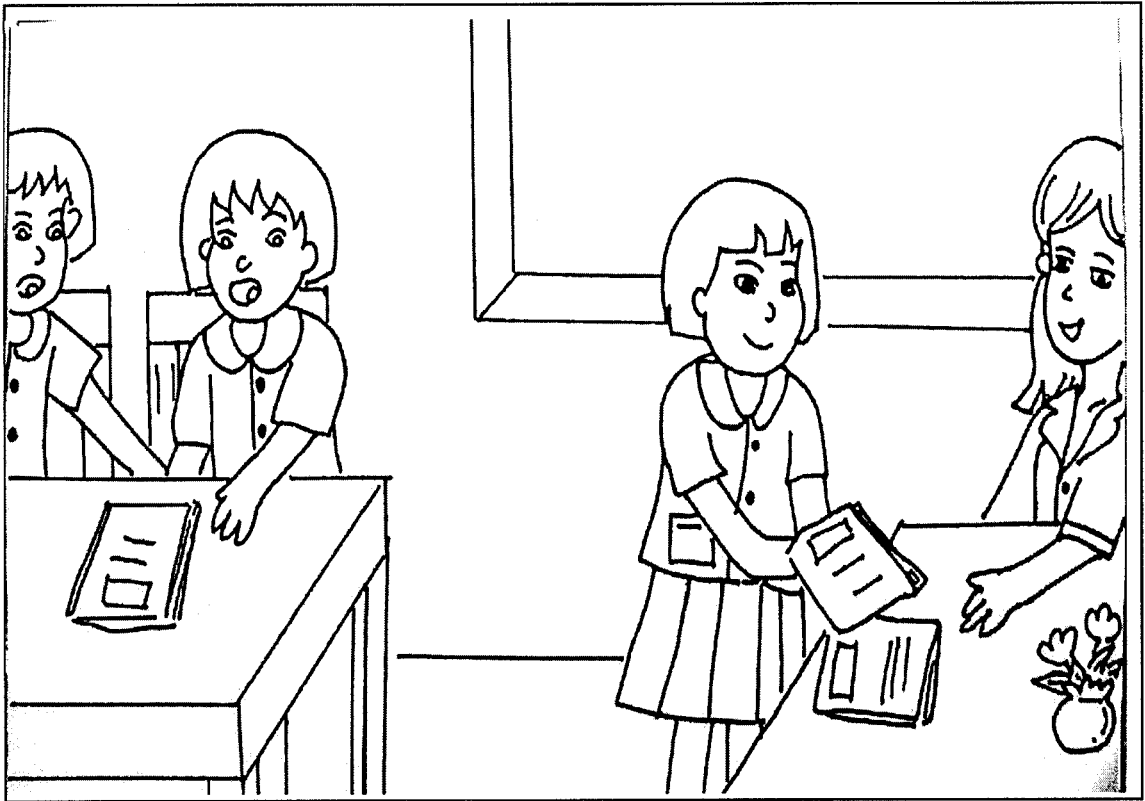
.....

.....

.....

.....

กรณีตัวอย่างที่ 1

เรื่องหนูทำได้ ใครๆก็ทำได้

นิคเป็นเด็กขยัน ทำแบบฝึกหัดต่างๆที่ครู

กำหนดให้เสร็จทันเวลาเสมอ เมื่อมีเวลาว่างที่จะอ่าน

หนังสือที่ตนเองชอบ แต่นุกไม่ค่อยชอบทำแบบฝึกหัด

ชอบคุยและเล่นกับเพื่อนมากกว่า เมื่อถึงเวลาส่งงานก็ไม่

มีงานส่ง

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 1 เรื่อง หนูทำได้
ใครๆก็ทำได้ แล้วร่วมกันตอบคำถาม

1. ในเรื่องนี้มีใครบ้าง แต่ละคนมีนิสัยอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....

2. นักเรียนคิดว่า ทำไมหนูจึงไม่ชอบทำแบบฝึกหัด

ตอบ.....
.....
.....

3. ถ้านักเรียนเป็นหนู นักเรียนจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

ตอบ.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

1. **ชื่อกิจกรรมที่ 2** ตั้งใจเรียน พากเพียรศึกษา

2. **วัตถุประสงค์**

2.1 นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนในการเรียนได้

2.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการตั้งใจเรียน ไปปฏิบัติได้

3. **กลุ่มเป้าหมาย** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. **วิธีดำเนินการกิจกรรม**

4.1 **ขั้นเตรียม**

4.1.1 ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง โรงเรียนของเราน่าอยู่ ครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อเพลง ว่าโรงเรียนที่น่าอยู่เป็นอย่างไร

เพลงโรงเรียนของเราน่าอยู่

โรงเรียนของเราน่าอยู่ คุณครูใจดีทุกคน

เด็ก เด็ก ก็ไม่ซุกซน พวกเราทุกคนชอบมาโรงเรียน

ชอบมา ชอบมา โรงเรียน

4.1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม(ใช้กลุ่มเดิม)โดยคละความสามารถของนักเรียน กลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม ผู้บันทึกข้อความ และผู้รายงาน

4.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง**

ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่อง ตั้งใจเรียน พากเพียรศึกษาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน

4.3 **ขั้นวิเคราะห์**

4.3.1 ครูแจกใบงานเพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามประเด็นต่างๆ โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่มออกมานำเสนอ การตอบประเด็นคำถามทีละกลุ่ม และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากเพื่อน ครูทำหน้าที่จดคำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

4.4 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบจากประเด็นต่างๆอีกครั้ง โดยดูจากบันทึกบนกระดานดำและให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคำตอบที่ดีที่สุดพร้อมทั้งอธิบายเหตุผล โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

- นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรในการเรียน
- ถ้าเพื่อนของนักเรียนไม่ตั้งใจเรียน นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการชักชวนเพื่อนมาตั้งใจเรียน

4.5 ขั้นประเมิน

ครูประเมินนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และการตรวจผลงานที่นักเรียนร่วมกันทำ

5. สื่อ อุปกรณ์

- 5.1 เพลง โรงเรียนของเราอยู่
- 5.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง ตั้งใจเรียน พากเพียรศึกษา
- 5.3 ใบงาน

6. การวัดผล/ประเมินผล

- 6.1 ตรวจใบงาน
- 6.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7. เหตุผลหรือข้อมูลที่แสดงหรือยืนยันว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

8. บันทึกผลหลังการทำกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีตัวอย่างที่ 2

เรื่อง ตั้งใจเรียน พากเพียรศึกษา

วันนี้ครูให้นักเรียนเข้าห้องสมุด เพื่ออ่านหนังสือในห้องสมุด พร้อมสรุปเรื่องที่อ่านโดยการวาดภาพและบรรยายภาพ นักเรียนทุกคนต่างตั้งใจทำกิจกรรม มีเพียงต่อยกับตั้งที่ไม่ทำกิจกรรมที่ครูกำหนดให้ แต่นำของเล่นมาเล่นในห้องสมุด

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 2 เรื่อง ตั้งใจเรียน
พากเพียรศึกษา แล้วร่วมกันตอบคำถาม

1. ต้อยและตัง เป็นคนอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....

2. นักเรียนคิดว่ากิจกรรมต่างๆที่ครูให้ทำนั้นมีประโยชน์ต่อ
นักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ.....
.....
.....

3. การนำของเล่นมาเล่นที่โรงเรียนมีข้อดีและข้อเสียอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

1. **ชื่อกิจกรรมที่ 3** หน้าที่ของฉัน ควรทำหน้าหนา

2. **วัตถุประสงค์**

2.1 นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของตนเอง หรืองานต่างๆที่ได้รับมอบหมายในห้องเรียนได้

2.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงาน ตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายไปปฏิบัติได้

3. **กลุ่มเป้าหมาย** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. **วิธีดำเนินการกิจกรรม**

4.1 **ขั้นเตรียม**

4.1.1 ครูเล่านิทานเรื่องหน้าที่ของอวัยวะ ให้นักเรียนฟังแล้วซักถามว่าอวัยวะส่วนใดมีหน้าที่ที่สำคัญที่สุดในร่างกาย

นิทานเรื่อง หน้าที่ของอวัยวะ

เด็กชายอ้วน มีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีอวัยวะที่ต่างทำงานร่วมกัน วันหนึ่งอวัยวะต่างๆเกิดอิจฉาท้อง ซึ่งไม่เห็นต้องทำอะไรก็สบาย อวัยวะต่างๆ เลยประท้วงโดยไม่ยอมทำอะไร ตาไม่ยอมลืมมาคู มือไม่นำอาหารมาใส่ปาก ปากไม่ยอมเคี้ยว ขาไม่ยอมเดิน

เมื่อเวลาผ่านไป 2-3 วันร่างกายของอ้วนเริ่มผ่ายผอม อวัยวะส่วนต่างๆไม่ยอมทำอะไร แขนขาเริ่มเหี่ยวแห้ง ไม่มีแรง ตาเริ่มพร่ามัว ปากเริ่มแห้ง ดังนั้นอวัยวะต่างๆ จึงปรึกษากันว่า เราควรปฏิบัติหน้าที่ของเราต่อไปดีกว่าเพื่อการอยู่รอดของทุกส่วนของร่างกาย

ตั้งแต่นั้นมาอวัยวะของร่างกายก็ไม่เคยเกี่ยงกันทำงานเลย ต่างทำหน้าที่ของตนด้วยความเต็มใจ

4.1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ใช้กลุ่มเดิม) โดยลดความสามารถของนักเรียน กลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม ผู้บันทึกข้อความ และผู้รายงาน ครูแนะนำให้ นักเรียนแลกเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง

4.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง**

ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่องหน้าที่ของฉัน ควรทำหน้าหนาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน โดยครูคอยเตือนให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มเข้าใจกรณีตัวอย่างที่แจกให้

4.3 **ขั้นวิเคราะห์**

4.3.1 ครูนำไปงานมาแจกเพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันตอบคำถาม ประเด็นต่างๆ โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่มออกมานำเสนอ การตอบประเด็นคำถามที่ละกลุ่ม และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากเพื่อน ครูทำหน้าที่จดคำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

4.4 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบจากประเด็นต่างๆอีกครั้ง โดยดูจากบันทึกบนกระดานดำ และให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคำตอบที่ดีที่สุดพร้อมทั้งอธิบายเหตุผล โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

- นักเรียนมีหน้าที่ที่ควรปฏิบัติในห้องเรียน อะไรบ้าง
- นักเรียนคิดว่านักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ดีหรือยัง

เพราะอะไร

4.5 ขั้นประเมิน

ครูประเมินนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และการตรวจผลงานที่นักเรียนร่วมกันทำ

5. สื่อ อุปกรณ์

5.1 นิทาน หน้าที่ของอวัยวะ

5.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง หน้าที่ของฉัน ควรทำหน้าที่

5.3 ใบงาน

6. การวัดผล/ประเมินผล

6.1 ตรวจใบงาน

6.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7. เหตุผลหรือข้อมูลที่แสดงหรือยืนยันว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

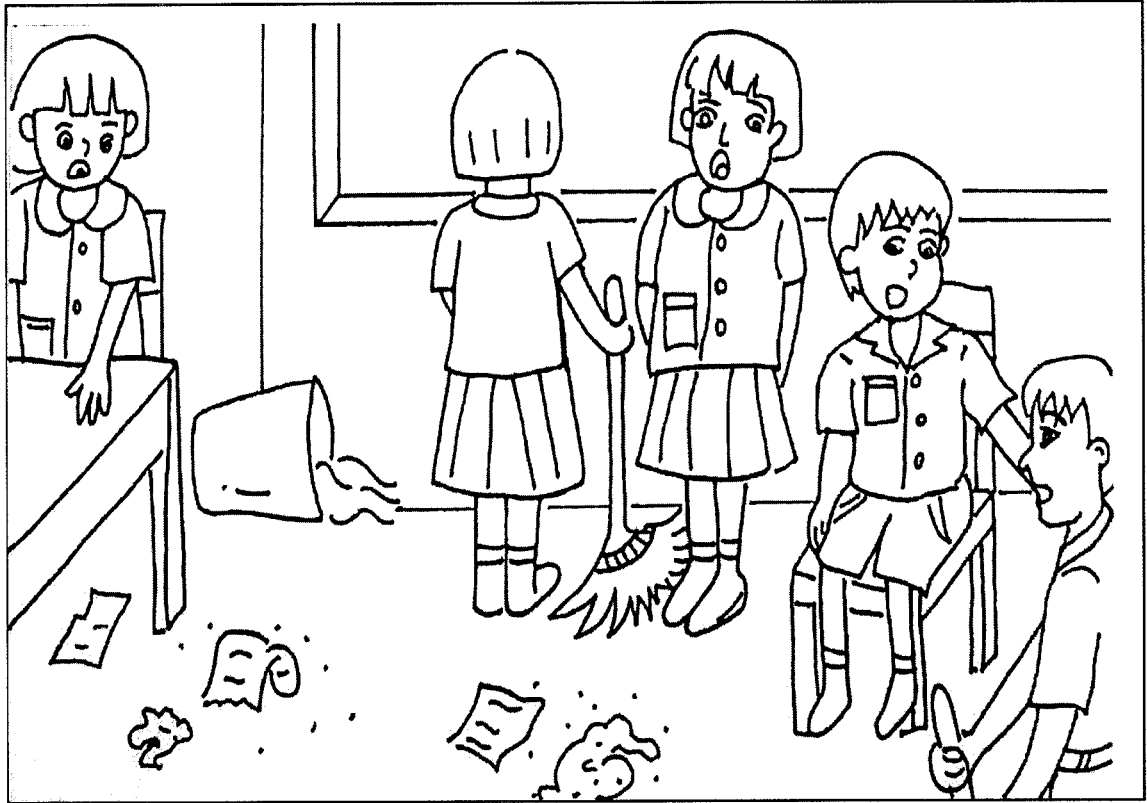
.....

.....

.....

.....

กรณีตัวอย่างที่ 3

เรื่อง หน้าทีของฉัน ควรทำหน้าหนา

ตั้งแต่เปิดเทอม ครูได้มอบหมายให้นักเรียนแต่ละคน
ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียน โดยกำหนดเป็นเวร
ประจำวันต่างๆ วันนี้เป็นวันจันทร์ ซึ่งมี ชาย กุ้ง ตุก ซี และฟ้า
เป็นเจ้าหน้าที่ทำความสะอาด แต่ทุกคนเกียกกันทำงานจึงทำ
ความสะอาดไม่เสร็จ ทำให้ห้องเรียนสกปรกมาก

ใบงานที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 3 เรื่อง หน้าที่ของฉัน
ควรทำหน้าหนา แล้วร่วมกันตอบคำถาม

1. นักเรียนทุกคนในห้องมีหน้าที่ทำความสะอาดห้องเรียน
หรือไม่

ตอบ.....
.....
.....

2. วันนี้เป็นเวรใครทำความสะอาดห้องเรียน แต่ละคนทำ
อะไรบ้าง แล้วห้องเรียนมีสภาพอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

3. ถ้าทุกคนช่วยกันทำงานผลจะเป็นอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

1. **ชื่อกิจกรรมที่ 4** กล้าพูด กล้าแสดงออก

2. **วัตถุประสงค์**

- 2.1 นักเรียนสามารถบอก วิธีการปฏิบัติในเรื่องมารยาทในการพูด และการแสดงออกได้
- 2.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับ มารยาทในการพูดและการแสดงออก ไปปฏิบัติได้

3. **กลุ่มเป้าหมาย** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. **วิธีดำเนินการกิจกรรม**

4.1 **ขั้นเตรียม**

4.1.1 ครูยกตัวอย่างนักเรียนที่กล้าพูด กล้าแสดงออกในโรงเรียน คือ
 ประธานนักเรียน ที่สามารถบอกแถว เป็นผู้้นำในการทำกิจกรรมหน้าเสาธง การบอกแนวคิดการ
 ปฏิบัติตนของนักเรียน และการแสดงออกในงานต่างๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นตัวอย่างที่ดีและเอาเป็น
 แบบอย่าง

4.1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ใช้กลุ่มเดิม) โดยลดความสามารถของ
 นักเรียน กลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม ผู้บันทึกข้อความ และผู้รายงาน ครูแนะนำ
 ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง

4.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง**

ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่อง กล้าพูด กล้าแสดงออกให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน ครูคอย
 สังเกตว่ามีนักเรียนคนใดไม่ตั้งใจอ่านกับเพื่อนบ้าง ก็คอยตักเตือน

4.3 **ขั้นวิเคราะห์**

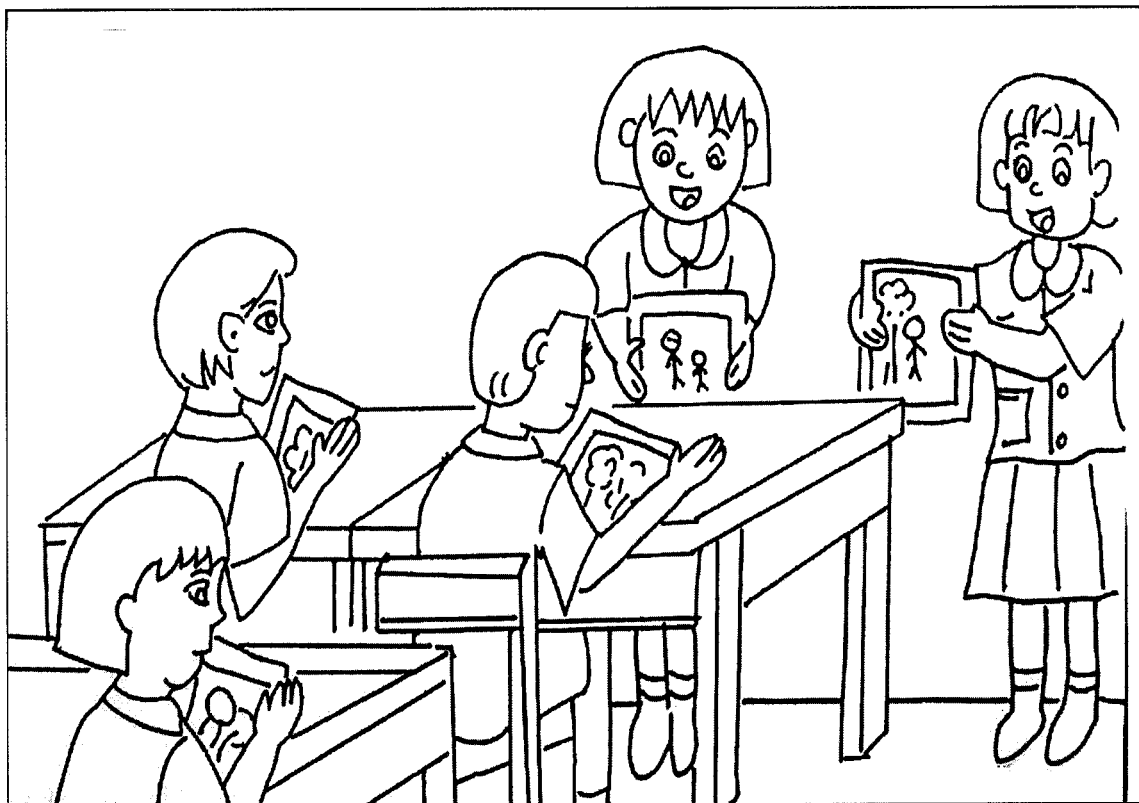
4.3.1 ครูนำใบงานมาแจก เพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามประเด็นต่างๆ
 โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่มออกมานำเสนอ การตอบประเด็นคำถามทีละ
 กลุ่ม และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไป
 จากเพื่อน ครูทำหน้าที่จดคำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

4.4 **ขั้นสรุป**

นักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบจากประเด็นต่างๆอีกครั้ง โดยดูจากบันทึกบนกระดานดำ
 และให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคำตอบที่ดีที่สุด พร้อมทั้งอธิบายเหตุผล ในประเด็นดังนี้

กรณีตัวอย่างที่ 4

เรื่อง กล่าวพูด กล่าวแสดงออก

วันนี้เป็นวันแม่แห่งชาติ นักเรียนทุกคนจะได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น วาดภาพระบายสี ร้องเพลง และพูดเกี่ยวกับแม่ ครูจึงให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วาดภาพและออกมาพูดเกี่ยวกับภาพ นักเรียนทุกคนตั้งใจวาดภาพและวาดภาพได้สวยงาม แต่ไม่มีใครกล้าออกมาพูดหน้าชั้นเลย มีเพียง ใ้กับอุ้มเท่านั้นที่กล้าออกมาพูด จึงได้รับคำชมเชยจากคุณครูและเพื่อนในห้อง

ใบงานที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 4 เรื่อง กล้าพูด กล้าแสดงออก แล้วร่วมกันตอบคำถาม

1. นักเรียนทุกคนในห้องนี้ มีความสามารถด้านใด

ตอบ.....
.....
.....

2. ใครที่มีความสามารถมากที่สุดในห้อง และเป็นความสามารถด้านใด

ตอบ.....
.....
.....

3. นักเรียนคิดว่าการกล้าพูด กล้าแสดงออก มีความสำคัญอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

1. **ชื่อกิจกรรมที่ 5** พึ่งตนเอง

2. **วัตถุประสงค์**

2.1 นักเรียนสามารถบอกวิธีการในการทำงานคนเดียวได้

2.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานคนเดียวจนประสบความสำเร็จไปปฏิบัติได้

3. **กลุ่มเป้าหมาย** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. **วิธีดำเนินการกิจกรรม**

4.1 **ขั้นเตรียม**

4.1.1 ครูนัดกับเด็กนักเรียน 3 คน ให้แสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง ดังนี้ “ เด็กหญิงดาว กับเด็กชายเมฆ เป็นนักเรียนที่เรียนไม่ค่อยเก่งครูต้องอาศัยเพื่อนที่เรียนเก่งมาช่วยสอนเพื่อน นั่นก็คือเด็กหญิงกิ้ง เมื่อเด็กหญิงกิ้งทำงานเสร็จ ก็มีหน้าที่มาดูแลสอนเพื่อนทั้ง 2 คน เด็กหญิงดาวไม่ยอมทำอะไรเลยจนกว่าเพื่อนจะมาสอน แต่เด็กชายเมฆจะพยายามทำก่อนเมื่อไม่เข้าใจข้อใดก็เอาไว้อถามเพื่อน” ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเด็กทั้ง 3 คน ว่ามีนิสัยอย่างไร นักเรียนคิดว่าต่อไปเด็กหญิงดาวกับเด็กชายเมฆใครจะเรียนดีกว่ากันเพราะอะไร

4.1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ใช้กลุ่มเดิม) โดยลดความสามารถของนักเรียน กลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม ผู้บันทึกข้อความ และผู้รายงาน ครูแนะนำให้นักเรียนแลกเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง

4.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง**

ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่องพึ่งตนเอง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน ครูต้องคอยสังเกตว่านักเรียนทุกคนเข้าใจกรณีตัวอย่าง

4.3 **ขั้นวิเคราะห์**

4.3.1 ครูนำใบงานมาแจก เพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามประเด็นต่างๆ โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่มออกมานำเสนอ การตอบประเด็นคำถามทีละกลุ่ม และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากเพื่อน ครูทำหน้าที่จดคำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

4.4 **ขั้นสรุป**

นักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบจากประเด็นต่างๆอีกครั้ง โดยดูจากบันทึกบนกระดานคำ และให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคำตอบที่ดีที่สุด พร้อมทั้งอธิบายเหตุผล ในประเด็นคำถามดังนี้

- ทำไมนักเรียนต้องฟังตนเองให้มากที่สุด
 - การทำงานคนเดียวมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร
- 4.5 ชั้นประเมิน

ครูประเมินนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และการตรวจผลงานที่นักเรียนร่วมกันทำ

5. สื่อ อุปกรณ์

- 5.1 บทบาทสมมติ
- 5.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง ฟังตนเอง
- 5.3 ใบงาน

6. การวัดผล/ประเมินผล

- 6.1 ตรวจใบงาน
- 6.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7. เหตุผลหรือข้อมูลที่แสดงหรือยืนยันว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

8. บันทึกผลหลังการทำกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

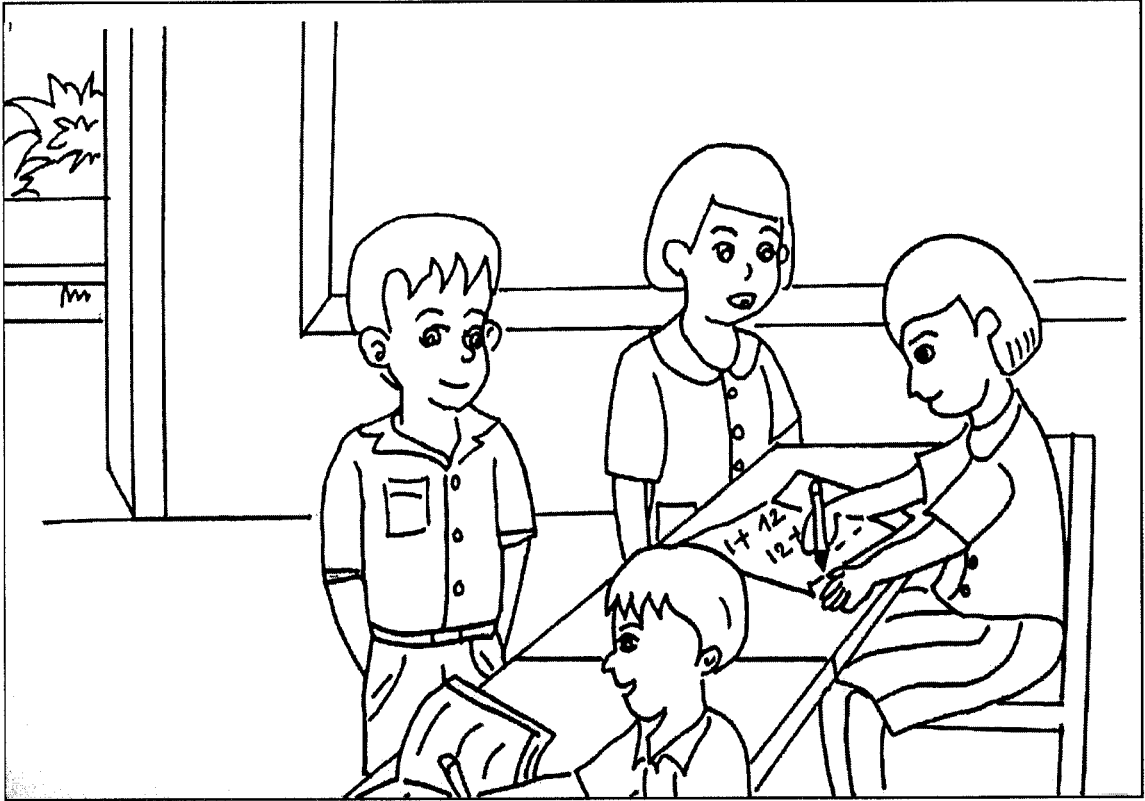
.....

.....

.....

.....

กรณีตัวอย่างที่ 5

เรื่อง ฟังตนเอง

ในวิชาคณิตศาสตร์ครูได้สอนเรื่องการบวก เมื่ออธิบายให้นักเรียนเข้าใจแล้ว ก็ให้นักเรียนทุกคนทำแบบฝึกหัด แต่กล้วยกับปลา ยังคงนั่งเหมอลอยไม่ยอมทำงาน ครูต้องให้เพื่อนที่ทำงานเสร็จแล้วไปคอยดูแลจึงจะทำงานเสร็จ

ใบงานที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 5 เรื่องฟังตนเอง แล้ว
ร่วมกันตอบคำถาม

1. กลัวกับปลาเป็นคนอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....

2. นักเรียนคิดว่า ถ้าไม่มีเพื่อนๆมาคอยดูแล กลัวกับปลาจะ
ทำงานเสร็จหรือไม่

ตอบ.....
.....
.....

3. ถ้านักเรียนเป็นกลัวกับปลา นักเรียนจะแก้ไขตนเอง
หรือไม่ อย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

1. ชื่อกิจกรรมที่ 6 ขยับหมั่นเพียร

2. วัตถุประสงค์

2.1 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นจนงานสำเร็จได้

2.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานด้วยความขยันอดทน และมุ่งมั่น ไปปฏิบัติ
ได้

3. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. วิธีดำเนินการกิจกรรม

4.1 **ขั้นเตรียม**

4.1.1 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม กระจายกับหญิง เล่นเกม
กวาดบ้าน โดยครูแบ่งพื้นที่ในห้องออกเป็น 3 ส่วน ให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบ ครูให้ไม้กวาด
กลุ่มละ 2 ด้าม ให้นักเรียนทำอย่างไรก็ได้ให้พื้นที่ห้องสะอาด โดยให้เวลาจำกัดเพียง 3 นาที

ครูให้นักเรียนสังเกตพื้นที่ห้องแต่ละส่วนว่าส่วนใดสะอาดที่สุดแล้วให้รางวัล ครูซักถามกลุ่ม
ที่ทำความสะอาดได้สะอาดที่สุดว่ามีวิธีการทำงานกันอย่างไร

4.1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ใช้กลุ่มเดิม) โดยลดความสามารถของ
นักเรียน กลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม ผู้บันทึกข้อความ และผู้รายงาน ครูแนะนำให้
นักเรียนแลกเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง

4.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง**

ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่องขยันหมั่นเพียร ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน โดยให้นักเรียนที่
อ่านเก่งในกลุ่มอ่านออกเสียงก่อน 1 ครั้ง แล้วให้สมาชิกในกลุ่มอ่านในใจได้

4.3 **ขั้นวิเคราะห์**

4.3.1 ครูนำใบงานมาแจก เพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามประเด็นต่างๆ
โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่ม ออกมานำเสนอการตอบประเด็นคำถาม
ทีละกลุ่ม และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอเพิ่มเติม เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากเพื่อน ครูทำ
หน้าที่จดคำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

4.4 **ขั้นสรุป**

นักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบจากประเด็นต่างๆ อีกครั้ง โดยดูจากบันทึกบนกระดานคำ และให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคำตอบที่ดีที่สุดพร้อมทั้งอธิบายเหตุผล

- ถ้านักเรียนพบอุปสรรคในการทำงานนักเรียนจะอย่างไร

4.5 **ขั้นประเมิน**

ครูประเมินนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และการตรวจผลงานที่นักเรียนร่วมกันทำ

5. สื่อ อุปกรณ์

5.1 เกม กวาดบ้าน

5.2 กรณีสตัวอย่างเรื่อง ขยันหมั่นเพียร

5.3 ใบงาน

6. การวัดผล/ประเมินผล

6.1 ตรวจใบงาน

6.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

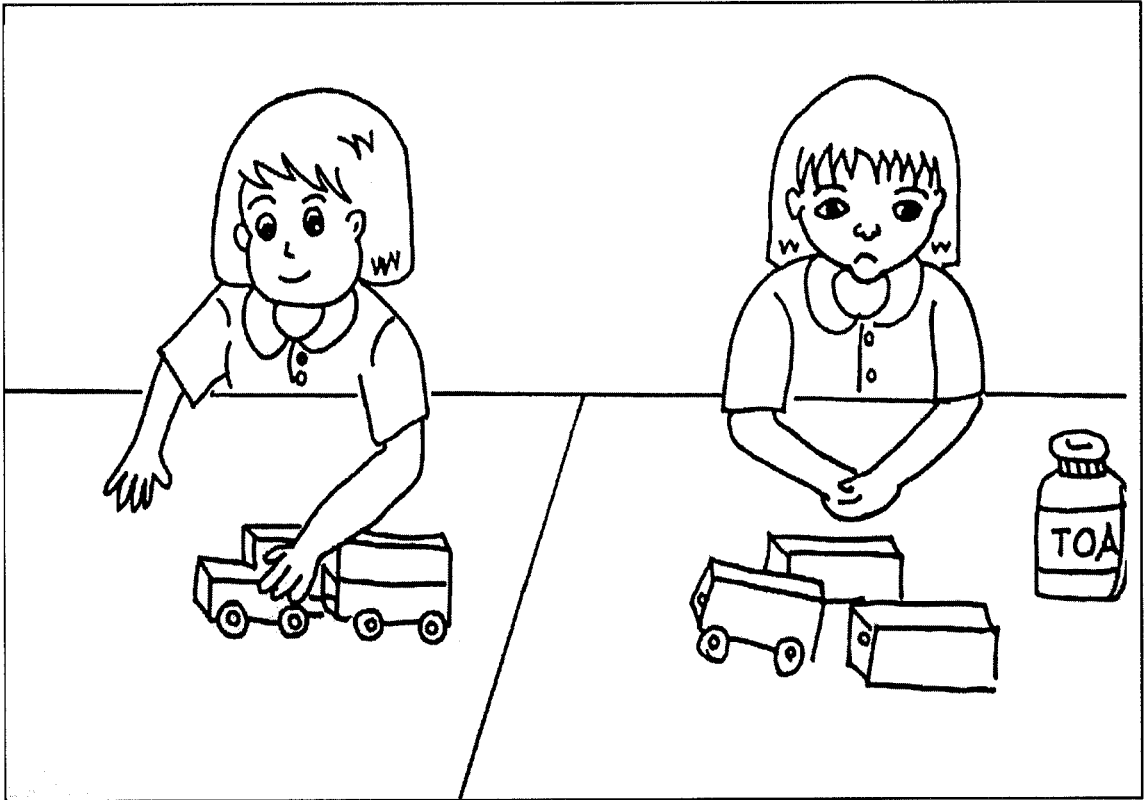
7. เหตุผลหรือข้อมูลที่แสดงหรือยืนยันว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

8. บันทึกผลหลังการทำกิจกรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กรณีตัวอย่างที่ 6

เรื่อง ขยับหมั่นเพียร

ในช่วงโมงวิทยาศาสตร์ ครูให้นักเรียนทำของเล่น
 ของใช้จากวัสดุเหลือใช้ มุกตั้งใจทำของเล่นจากกล่องนม
 จนงานออกมาเสร็จเรียบร้อย พลอยซึ่งเป็นเพื่อนกับมุก
 แรกๆก็ตั้งใจทำแต่เมื่อเจออุปสรรค คือกาวแห้งช้า ก็ไม่
 ยอมทำงานต่อ

ใบงานที่ 6

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 6 เรื่องขยันหมั่นเพียร
แล้วตอบคำถาม

1. ทำไม มุกจึงทำงานเสร็จ

ตอบ.....
.....
.....
.....

2. ทำไม พลอยจึงทำของเล่นไม่เสร็จ

ตอบ.....
.....
.....
.....

3. ถ้านักเรียนเจอปัญหาอย่างพลอย นักเรียนจะทำอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 **เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน **เวลา 1 ชั่วโมง****

1. **ชื่อกิจกรรมที่ 7** คุณชายซีโม โห

2. **วัตถุประสงค์**

2.1 นักเรียนสามารถบอกวิธีการเล่นกับเพื่อนๆอย่างปลอดภัย และมีความอดทนเมื่อถูกเพื่อนรังแก

2.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการควบคุมอารมณ์โกรธไปปฏิบัติได้

3. **กลุ่มเป้าหมาย** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. **วิธีดำเนินการกิจกรรม**

4.1 **ขั้นเตรียม**

4.1.1 ครู คิดแผนภูมิเพลง เล่นกัน พร้อมทั้งร้องเพลงให้นักเรียนฟัง
 ประมาณ 3 รอบ ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเพลง
 เพลง เล่นกัน

(ศรีนวล รัตนสุวรรณ)

เล่นกัน เล่นกันดีดี	ต้องสามัคคีเราเป็นเพื่อนกัน
ของเล่นเราเล่นด้วยกัน	เมื่อเลิกเล่นพละกันช่วยกันเก็บเอย

- การเล่นกับเพื่อนควรเล่นอย่างไร
- เมื่อเลิกเล่นของเล่นกับเพื่อนแล้วควรทำอย่างไร

4.1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ใช้กลุ่มเดิม) โดยลดความสามารถของนักเรียนกลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือก หัวหน้ากลุ่ม คนบันทึกข้อความ และคนรายงาน ครูแนะนำให้นักเรียนแลกเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง

4.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง**

ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่องคุณชายซีโม โห ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน โดยให้คนที่อ่านเก่งที่สุดในกลุ่มอ่านออกเสียงก่อน แล้วให้สมาชิกในกลุ่มอ่านในใจที่หลัง

4.3 **ขั้นวิเคราะห์**

4.3.1 เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มอ่าน แล้วครูก็นำใบงานมาแจก เพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามประเด็นต่างๆ โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่มออกมานำเสนอการตอบประเด็นคำถาม และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอเพิ่มเติม เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากเพื่อน ครูทำหน้าที่จดคำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

4.4 ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบจากประเด็นต่างๆ อีกครั้ง โดยดูจากบันทึกบนกระดานดำ และให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคำตอบที่ดีที่สุด พร้อมทั้งอธิบายเหตุผล โดยมีประเด็นต่างๆดังนี้

- นักเรียนมีวิธีการปฏิบัติตนอย่างไรในการเล่นกับเพื่อน
- ถ้านักเรียนเกิดอารมณ์โกรธขึ้นมา นักเรียนจะอย่างไรให้หายโกรธ
- ถ้าเพื่อนของนักเรียนเล่นกับนักเรียนแรงๆ นักเรียนจะอย่างไร

4.5 ขั้นประเมินผล

ครูประเมินนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และการตรวจผลงานที่นักเรียนร่วมกันทำ รวมทั้งการตอบประเด็นคำถามต่างๆ

5. สื่อ อุปกรณ์

- 5.1 แผนภูมิเพลง เล่นกัน
- 5.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง คุณชายจีโม โห
- 5.3 ใบงาน

6. การวัดผล/ประเมินผล

- 6.1 ตรวจใบงาน
- 6.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

7. เหตุผลหรือข้อมูลที่แสดงหรือยืนยันว่ากิจกรรมนี้ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

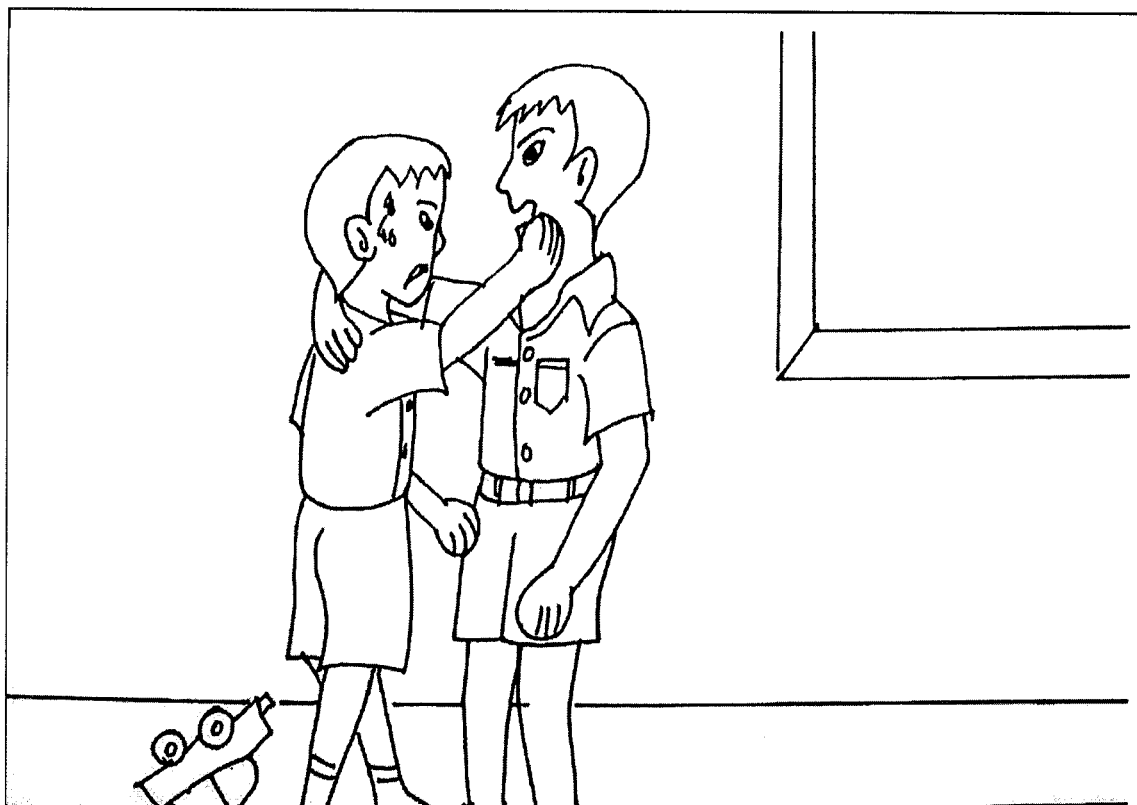
.....

.....

.....

.....

กรณีตัวอย่างที่ 7

เรื่องคุณชายจีโมโห

ชายเป็นนักเรียนที่ตัวใหญ่ที่สุดในห้อง ชายมัก
โมโหและชอบใช้กำลัง

วันหนึ่งชายกำลังเล่นของเล่นกับจิวและเกิดไม่พอใจ
จิวขึ้นมา จึงนำของเล่นไปใส่หน้าจิว จิวไม่ยอม จึงตอย
หน้าชาย

ใบงานที่ 7

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 7 เรื่องคุณชายจีโมโห
แล้วร่วมกันตอบคำถาม

1. ในเรื่องนี้ใครทำผิด เพราะอะไร

ตอบ.....
.....
.....

2. ถ้านักเรียนเป็นจิ๋ว นักเรียนจะทำอย่างจิ๋วหรือไม่ เพราะ
อะไร

ตอบ.....
.....
.....

3. ถ้านักเรียนเป็นคุณครูนักเรียนจะทำโทษ ชายกับจิ๋วอย่างไร
เพราะอะไร

ตอบ.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....

แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (แนะแนว) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 เรื่องความมีวินัย ในชั้นเรียน เวลา 1 ชั่วโมง

1. **ชื่อกิจกรรมที่ 8** เข้าห้องให้ตรงเวลา

2. **วัตถุประสงค์**

2.1 นักเรียนสามารถบอกข้อเสียของการมาเข้าห้องเรียนสายได้

2.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการเข้าห้องเรียนตรงเวลาไปปฏิบัติได้

3. **กลุ่มเป้าหมาย** นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. **วิธีดำเนินการกิจกรรม**

4.1 **ขั้นเตรียมการ**

4.1.1 ครูเล่าเรื่องการเข้าและออกตรงเวลาของรถไฟ ให้นักเรียนฟัง
 “เนื่องจากรถไฟต้องวิ่งบนรางรถไฟ ซึ่งมีความยาวมาก วันๆ หนึ่งจะมีรถไฟวิ่งหลายขบวนด้วยกัน
 แต่รถไฟไม่เคยชนกันเลย เพราะรถไฟมีเวลาการเดินทางที่แน่นอน ถ้ามีรถไฟเดินทางมาพร้อมกัน
 รถไฟขบวนหนึ่งต้องหลบราง ไปอยู่รางอื่นก่อน ซึ่งรางที่ให้หลบกันนั้น ไม่มีตลอดทั้งเส้นทางมีเพียง
 บางจุดเท่านั้น ดังนั้นรถไฟแต่ละขบวนต้องรู้จักรักษาเวลาเพื่อไม่ให้เกิดรถไฟชนกันได้”

ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องของรถไฟ

- ถ้ารถไฟไม่รักษาเวลาจะเกิดอะไรขึ้น

4.1.2 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม (ใช้กลุ่มเดิม) โดยลดความสามารถของ
 นักเรียน กลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม ผู้บันทึกข้อความ และผู้รายงาน ครูแนะนำให้
 นักเรียนแลกเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง

4.2 **ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง**

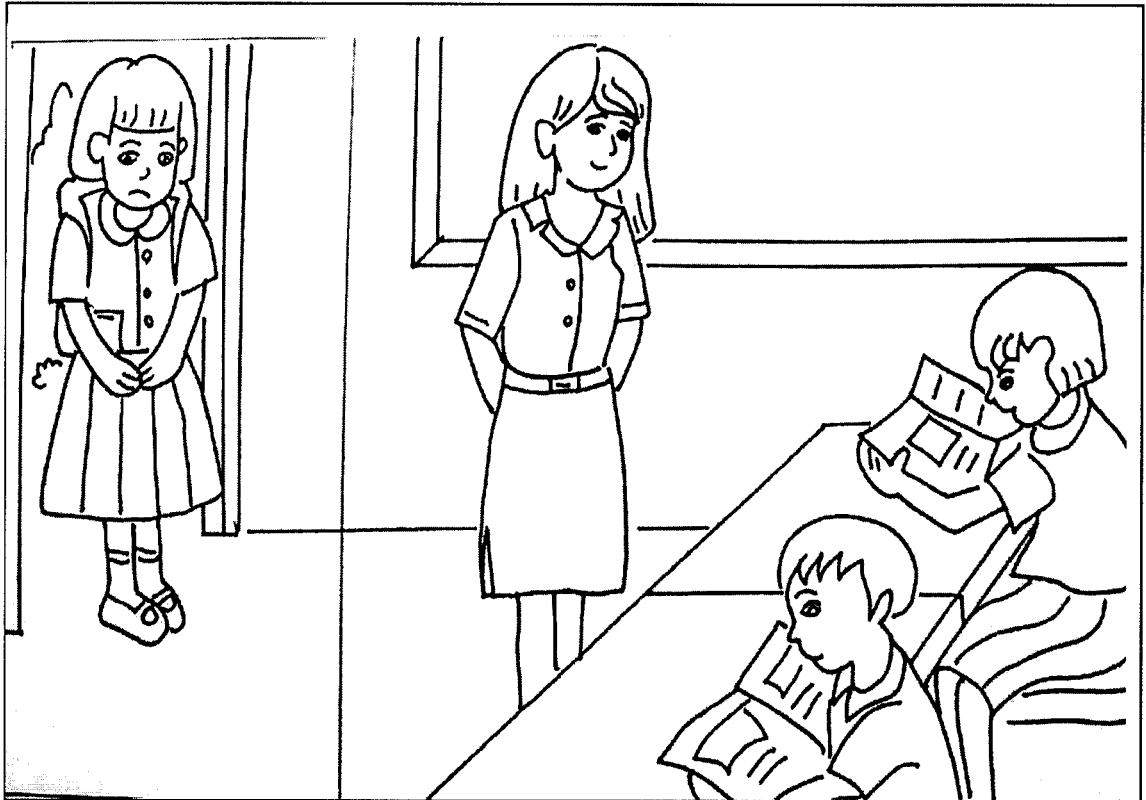
ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่องเข้าห้องให้ตรงเวลา ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน โดยให้คนที่
 อ่านเก่งที่สุดในกลุ่มอ่านออกเสียงก่อน แล้วให้สมาชิกในกลุ่มอ่านในใจทีหลัง

4.3 **ขั้นวิเคราะห์**

4.3.1 ครูนำใบงานมาแจก เพื่อให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามประเด็นต่างๆ
 โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่ม ออกมานำเสนอการตอบประเด็นคำถาม
 และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอเพิ่มเติมเมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากเพื่อน ครูทำหน้าที่จด
 คำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

กรณีตัวอย่างที่ 8

เรื่อง เข้าห้องให้ตรงเวลา

หนูนามักนอนตื่นสายเป็นประจำทำให้มาโรงเรียน

สาย

ในทุกๆเช้าครูจะให้นักเรียนทุกคนอ่านหนังสือก่อน แต่หนูนามาสายทำให้ไม่ได้อ่านหนังสือ

ใบงานที่ 8

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 8 เรื่องเข้าห้องให้ตรง
เวลา แล้วร่วมกันตอบคำถาม

1. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรไม่ให้นอนตื่นสาย

ตอบ.....
.....
.....
.....

2. การเข้าห้องเรียนช้าจะเกิดผลเสียต่อนักเรียนอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

3. ถ้านักเรียนเป็นคุณครูนักเรียนจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....
.....

นักเรียน กลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม ผู้บันทึกข้อความ และผู้รายงาน ครูแนะนำให้นักเรียนแลกเปลี่ยนหน้าที่กันบ้าง

4.2 ชั้นเสนอกรณีตัวอย่าง

ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่อง ไม่เอาของของผู้อื่น ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน โดยให้คนที่อ่านเก่งที่สุดในกลุ่มอ่านออกเสียงก่อน แล้วให้สมาชิกในกลุ่มอ่านในใจที่หลัง

4.3 ชั้นวิเคราะห์

4.3.1 ครูนำไปงานมาแจก เพื่อให้ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามประเด็นต่าง โดยครูเข้าไปสังเกตและแนะนำการทำงานกลุ่ม

4.3.2 ครูสุ่มนักเรียน 3 กลุ่ม ออกมานำเสนอการตอบประเด็นคำถาม และให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้มานำเสนอเพิ่มเติม เมื่อมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากเพื่อน ครูทำหน้าที่จดคำตอบประเด็นต่างๆลงบนกระดานดำ

4.4 ชั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบจากประเด็นต่างๆ อีกครั้ง โดยดูจากบันทึกบนกระดานดำและให้นักเรียนแต่ละคนเลือกคำตอบที่ดีที่สุดพร้อมทั้งอธิบายเหตุผล

- ทำไมนักเรียนจึงไม่ควรเอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
- นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการเก็บรักษาของของตนเอง

4.5 ชั้นประเมิน

ครูประเมินนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และการตรวจผลงานที่นักเรียนร่วมกันทำ

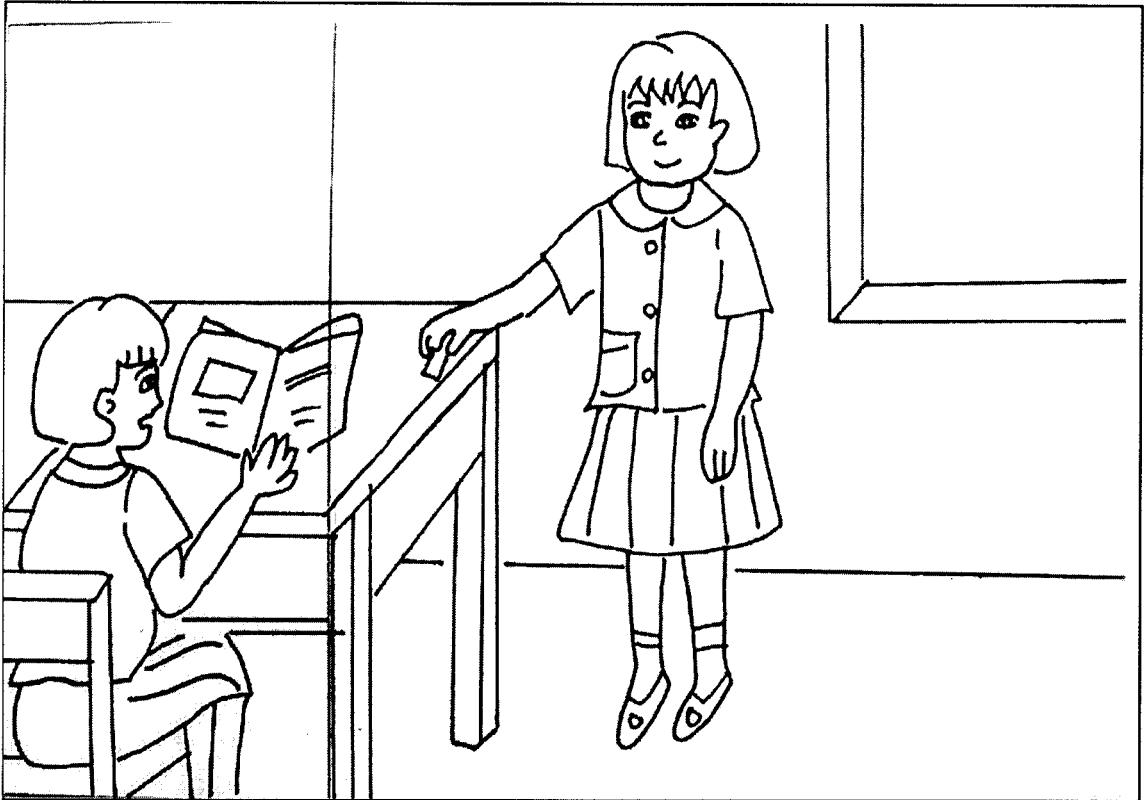
5. สื่อ อุปกรณ์

- 5.1 เรื่องกระตักน้ำแห่งความดี
- 5.2 กรณีตัวอย่างเรื่อง ไม่เอาของของคนอื่น
- 5.3 ใบงาน

6. การวัดผล/ประเมินผล

- 6.1 ตรวจใบงาน
- 6.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

กรณีตัวอย่างที่ 9

เรื่อง ไม่เอาของ ของผู้อื่น

วันนี้รุ่งลื้มเอายางลบมาโรงเรียน เมื่อเขียนหนังสือผิด ก็ไม่มียางลบมาลบ รุ่งเห็นยางลบของพิมพ์เหมือนของตน จึงไปหยิบแล้วบอกกับเพื่อนๆ ในห้องว่าเป็นยางลบแท่งนี้เป็นของตน และพิมพ์ก็บอกว่า เป็นยางลบของตนเช่นกัน ทำให้เกิดความวุ่นวายในห้องเรียน

ใบงานที่ 9

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างที่ 9 เรื่องไม่เอาของ ของ
คนอื่น แล้วร่วมกันตอบคำถาม

1. ถ้านักเรียนเป็นรัฐ นักเรียนจะทำอย่างไรหรือไม่ เพราะ
อะไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

2. ถ้านักเรียนลืมอุปกรณ์การเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

3. ถ้านักเรียนเป็นครูนักเรียนจะแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

ตอบ.....
.....
.....
.....

สมาชิก

.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ค

แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน

แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง ครั้งที่....
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

นักเรียนคนที่	คุณลักษณะของพฤติกรรม									
	ความรับผิดชอบ			ความเชื่อมั่นในตนเอง		ความอดทน		ความซื่อสัตย์		รวม
	ส่งงานตามกำหนด	ตั้งใจเรียน	ทำงานตามหน้าที่	กล้าพูดกล้าแสดงออก	พึ่งตนเองได้	ขยันหมั่นเพียร	การควบคุมอารมณ์	เข้าห้องตรงเวลา	ไม่เอาของของผู้อื่น	
16										
17										
18										
19										
20										
21										
22										
23										
24										
25										
26										
27										
28										
29										
30										
31										
32										
33										

ผู้บันทึก.....

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบเครื่องมือ

แบบตรวจสอบ แผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

แผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณี ตัวอย่าง ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยใช้วิธีการสอนของ สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ มี 5 ขั้นตอน คือขั้นเตรียมการ ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง ขั้นวิเคราะห์ ขั้นสรุป และขั้นประเมินผล รวมทั้งได้จัดทำสื่อ คือ กรณีตัวอย่าง เพื่อประกอบการสอน

เพื่อให้เกิดประโยชน์กับครูในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนต่อไป ขอความกรุณาท่านพิจารณา ตรวจสอบ คุณภาพของแผนที่กำหนด ว่า สอดคล้องเหมาะสม และเป็นการพัฒนาพฤติกรรมด้านความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนหรือไม่อย่างไร

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ลงในหมายเหตุดังนี้

หากท่านเห็นว่าพฤติกรรม ที่กำหนดสอดคล้องเหมาะสม กาเครื่องหมาย / ลงในช่องเหมาะสม

หากท่านไม่แน่ใจว่าพฤติกรรม ที่กำหนดสอดคล้องเหมาะสมหรือไม่ กาเครื่องหมาย / ลงในช่องไม่แน่ใจ

หากท่านเห็นว่าพฤติกรรม ที่กำหนดไม่สอดคล้องเหมาะสม กาเครื่องหมาย / ลงในช่องไม่เหมาะสม

ตัวอย่าง

รายการ	ความเหมาะสมของรายการ			สิ่งที่ควรปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1.0)	
1. จุดประสงค์	/			
2. เนื้อหา		/		
3. กิจกรรม			/	
4. สื่อ				

**แบบตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ**

รายการ	ความเหมาะสมของรายการ			สิ่งที่ควรปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1.0)	
1. จุดประสงค์				
1.1 นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบในการทำงานได้				
1.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการทำงาน ไปปฏิบัติได้				
1.3 นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนในการเรียนได้				
1.4 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการตั้งใจเรียน ไปปฏิบัติได้				
1.5 นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของตนเองหรืองานต่างๆที่ได้รับมอบหมายในห้องเรียนได้				
1.6 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายไปปฏิบัติได้				
1.7 นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติในเรื่องมารยาทในการพูด และการแสดงออกได้				
1.8 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับ มารยาทในการพูดและการแสดงออก ไปปฏิบัติได้				
1.9 นักเรียนสามารถบอกวิธีการในการทำงานคนเดียวได้				

**แบบตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ**

รายการ	ความเหมาะสมของรายการ			สิ่งที่ควรปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1.0)	
1.10 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานคนเดียวจนประสบความสำเร็จไปปฏิบัติได้				
1.11 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นจนงานสำเร็จได้				
1.12 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานด้วยความขยันอดทน และมุมานะ ไปปฏิบัติได้				
1.13 นักเรียนสามารถบอกวิธีการเล่นกับเพื่อนอย่างปลอดภัยและมีความอดทนเมื่อถูกเพื่อนรังแก				
1.14 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการควบคุมอารมณ์โกรธไปปฏิบัติได้				
1.15 นักเรียนสามารถบอกข้อเสียของการมาเข้าห้องเรียนสายได้				
1.16 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการเข้าห้องเรียนตรงเวลาปฏิบัติได้				
1.17 นักเรียนสามารถบอกได้ว่าทำไมนักเรียนจึงไม่เอาของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง				
1.18 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการไม่เอาของของผู้อื่น โดยที่เจ้าของไม่อนุญาตไปปฏิบัติได้				

**แบบตรวจสอบแผนการจัดกิจกรรม เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน โดยใช้กรณีตัวอย่าง
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ**

รายการ	ความเหมาะสมของรายการ			สิ่งที่ควรปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1.0)	
2. เนื้อหาของเรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน				
2.1 ความรับผิดชอบ				
2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง				
2.3 ความอดทน				
2.4 ความซื่อสัตย์				
3. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง				
3.1 ชั้นเตรียมการ				
3.2 ชั้นเสนอกกรณีตัวอย่าง				
3.3 ชั้นวิเคราะห์				
3.4 ชั้นสรุป				
3.5 ชั้นประเมินผล				
4. สื่อการสอน				
4.1 กรณีตัวอย่าง				
4.2 ใบงาน				
5. เครื่องมือการวัดและประเมินผล				
5.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน				
5.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม				
5.3 แบบประเมินชิ้นงาน				

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่าง
เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน จำนวน 9 แผนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน				สิ่งที่ควร ปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1.0)	ดัชนี IOC	
1. จุดประสงค์	5	0	0	1.0	
1.1 นักเรียนสามารถตอบประเด็นคำถามเกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบในการทำงานได้	5	0	0	1.0	
1.2 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการทำงาน ไปปฏิบัติได้	5	0	0	1.0	
1.3 นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนในการเรียนได้	5	0	0	1.0	
1.4 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการตั้งใจเรียนไปปฏิบัติได้	5	0	0	1.0	
1.5 นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของตนเอง หรืองานต่างๆที่ได้รับมอบหมายในห้องเรียนได้	5	0	0	1.0	
1.6 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายไปปฏิบัติได้	5	0	0	1.0	
1.7 นักเรียนสามารถบอกวิธีการปฏิบัติในเรื่องมารยาทในการพูด และการแสดงออกได้	5	0	0	1.0	
1.8 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับ มารยาทในการพูดและการแสดงออก ไปปฏิบัติได้	5	0	0	1.0	
1.9 นักเรียนสามารถบอกวิธีการในการทำงานคนเดียวได้	5	0	0	1.0	
1.10 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการทำงานคนเดียวจนประสบความสำเร็จ ไปปฏิบัติได้	4	1	0	0.8	

**แสดงผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่าง
เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน จำนวน 9 แผนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน**

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน				สิ่งที่ควร ปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1.0)	ดัชนี IOC	
1.11 นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น จนงานสำเร็จได้	5	0	0	1.0	
1.12 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการ ทำงานด้วยความขยันอดทน และมุ่งมั่น ไป ปฏิบัติได้	5	0	0	1.0	
1.13 นักเรียนสามารถบอกวิธีการเล่นกับ เพื่อนอย่างปลอดภัยและมีความอดทนเมื่อ ถูกเพื่อนรังแก	5	0	0	1.0	
1.14 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการ ควบคุมอารมณ์โกรธไปปฏิบัติได้	5	0	0	1.0	
1.15 นักเรียนสามารถบอกข้อเสียของการ มาเข้าห้องเรียนสายได้	5	0	0	1.0	
1.16 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการเข้า ห้องเรียนตรงเวลาปฏิบัติได้	5	0	0	1.0	
1.17 นักเรียนสามารถบอกได้ว่าทำไม นักเรียนจึงไม่เอาของของผู้อื่นมาเป็นของ ตนเอง	5	0	0	1.0	
1.18 นักเรียนนำแนวคิดเกี่ยวกับการไม่เอา ของของผู้อื่น โดยที่เจ้าของไม่อนุญาตไป ปฏิบัติได้	5	0	0	1.0	

**แสดงผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่าง
เรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน จำนวน 9 แผนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน**

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน				สิ่งที่ควร ปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1.0)	ดัชนี IOC	
2. เนื้อหาของเรื่องความมีวินัยในชั้นเรียน	5	0	0	1.0	
2.1 ความรับผิดชอบ					
2.2 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5	0	0	1.0	
2.3 ความอดทน	5	0	0	1.0	
2.4 ความซื่อสัตย์	5	0	0	1.0	
3. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง	5	0	0	1.0	
3.1 ขั้นเตรียมการ					
3.2 ขั้นเสนอกรณีตัวอย่าง	5	0	0	1.0	
3.3 ขั้นวิเคราะห์	5	0	0	1.0	
3.4 ขั้นสรุป	5	0	0	1.0	
3.5 ขั้นประเมินผล	5	0	0	1.0	
4. สื่อการสอน	5	0	0	1.0	
4.1 กรณีตัวอย่าง					
4.2 ใบงาน	5	0	0	1.0	
5. เครื่องมือการวัดและประเมินผล	5	0	0	1.0	
5.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยใน ชั้นเรียน					
5.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	5	0	0	1.0	
5.3 แบบประเมินชิ้นงาน	5	0	0	1.0	

แบบตรวจสอบ แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนนี้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่จัดทำขึ้น เพื่อสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน มี 4 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทนและความซื่อสัตย์ ซึ่งกำหนดคุณลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการวัดเป็นพฤติกรรมย่อยๆ ที่สามารถสังเกตได้

เพื่อให้เกิดประโยชน์กับครูในการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนต่อไป ขอความกรุณาท่านพิจารณา ตรวจสอบ คุณลักษณะของพฤติกรรมย่อยที่กำหนดว่า สอดคล้องเหมาะสมและครอบคลุมพฤติกรรมด้านความมีวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งเสนอแนะเกี่ยวกับข้อความที่แสดงถึง พฤติกรรมด้านความมีวินัยในชั้นเรียน อื่นๆ ลงในหมายเหตุดังนี้

หากท่านเห็นว่าพฤติกรรม ที่กำหนดสอดคล้อง เหมาะสม กาเครื่องหมาย / ลงในช่องเหมาะสม

หากท่าน ไม่แน่ใจว่าพฤติกรรมที่กำหนดสอดคล้อง เหมาะสมหรือไม่ กาเครื่องหมาย / ลงในช่องไม่แน่ใจ

หากท่านเห็นว่าพฤติกรรม ที่กำหนดไม่สอดคล้อง เหมาะสม กาเครื่องหมาย / ลงในช่องไม่เหมาะสม

ตัวอย่าง

รายการ	ความเหมาะสมของรายการ			สิ่งที่ควรปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1.0)	
1. ด้านความรับผิดชอบ - ส่งงานตามกำหนดเวลา	/			
- ตั้งใจเรียน		/		
- ทำงานตามหน้าที่			/	
2. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง - กล้าพูด กล้าแสดงออก				

แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน

รายการ	ความเหมาะสมของรายการ			สิ่งที่ควรปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่ เหมาะสม (-1.0)	
1. ด้านความรับผิดชอบ				
- ส่งงานตามกำหนดเวลา				
- ตั้งใจเรียน				
- ทำงานตามหน้าที่				
2. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง				
- กล้าพูด กล้าแสดงออก				
- พึ่งตนเองได้				
3. ด้านความอดทน				
- ขยัน หมั่นเพียร				
- การควบคุมอารมณ์				
4. ด้านความซื่อสัตย์				
- เข้าห้องตรงเวลา				
- ไม่เอาของของผู้อื่น				

**ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง เหมาะสม ของพฤติกรรมที่สังเกต
ของแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน**

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน				สิ่งที่ควรปรับปรุง
	เหมาะสม (+ 1.0)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1.0)	ดัชนี IOC	
1. ด้านความรับผิดชอบ	5	-	-	1.0	
- ส่งงานตามกำหนดเวลา					
- ตั้งใจเรียน	5	-	-	1.0	
- ทำงานตามหน้าที่	5	-	-	1.0	
2. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	5	-	-	1.0	
- กล้าพูด กล้าแสดงออก					
- ฟังตนเองได้	5	-	-	1.0	
3. ด้านความอดทน	5	-	-	1.0	
- ขยัน หมั่นเพียร					
- การควบคุมอารมณ์	5	-	-	1.0	
4. ด้านความซื่อสัตย์	5	-	-	1.0	
- เข้าห้องตรงเวลา					
- ไม่เอาของของผู้อื่น	5	-	-	1.0	

ภาคผนวก จ

ผลการสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังเรียน

**สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ก่อนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
จำนวน 4 ครั้ง
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550**

นักเรียนคนที่	จำนวนพฤติกรรมที่ปฏิบัติ				รวม	ค่าเฉลี่ย
	ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่3	ครั้งที่4		
1	3	5	2	2	12	3
2	9	8	6	9	32	8
3	2	4	2	5	13	3.3
4	5	7	4	9	25	6.3
5	4	4	1	4	13	3.3
6	9	9	9	9	36	9
7	2	4	3	1	10	2.5
8	9	9	9	9	36	9
9	4	2	1	4	11	2.8
10	3	1	4	4	12	3
11	4	0	1	9	14	3.5
12	2	0	1	3	6	1.5
13	5	4	5	7	21	5.3
14	3	3	2	2	10	2.5
15	2	1	2	1	6	1.5
16	2	3	3	4	12	3
17	6	2	9	9	26	6.5
18	5	3	8	5	21	5.3
19	5	4	9	3	21	5.3
20	1	1	0	2	4	1
21	9	8	7	9	33	8.3

**สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ก่อนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
จำนวน 4 ครั้ง
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550**

นักเรียนคนที่	จำนวนพฤติกรรมที่ปฏิบัติ				รวม	ค่าเฉลี่ย
	ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่3	ครั้งที่4		
22	6	7	7	7	27	6.8
23	1	2	1	8	12	3
24	9	9	9	9	36	9
25	5	5	2	7	19	4.8
26	3	2	3	4	12	3
27	6	1	0	0	7	1.8
28	6	0	4	4	14	3.5
29	4	4	8	7	23	5.8
30	8	6	6	9	29	7.3
31	9	9	9	9	36	9
32	9	7	7	8	31	7.8
33	0	0	1	2	3	0.8

สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน หลังการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

จำนวน 4 ครั้ง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

นักเรียนคนที่	จำนวนพฤติกรรมที่ปฏิบัติ				รวม	ค่าเฉลี่ย
	ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่3	ครั้งที่4		
1	8	8	9	7	32	8
2	9	9	9	9	36	9
3	6	7	7	8	28	7
4	8	9	9	9	35	8.8
5	8	8	9	7	32	8
6	9	9	9	9	36	9
7	6	7	7	6	26	6.5
8	9	9	9	9	36	9
9	7	8	8	7	30	7.5
10	7	8	8	7	30	7.5
11	9	9	9	8	35	8.8
12	6	7	6	5	24	6
13	9	9	8	7	33	8.3
14	6	8	6	7	27	6.8
15	7	7	6	6	26	6.5
16	6	8	7	8	29	7.3
17	9	9	9	9	36	9
18	9	9	9	9	36	9
19	8	9	9	7	33	8.3
20	7	8	7	7	29	7.3
21	9	9	8	9	35	8.8

**สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน หลังการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
จำนวน 4 ครั้ง
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550**

นักเรียนคนที่	จำนวนพฤติกรรมที่ปฏิบัติ				รวม	ค่าเฉลี่ย
	ครั้งที่1	ครั้งที่2	ครั้งที่3	ครั้งที่4		
22	9	9	9	8	35	8.8
23	7	8	6	8	29	7.3
24	9	9	9	9	36	9
25	9	9	8	8	34	8.5
26	8	9	7	7	31	7.8
27	7	7	6	9	29	7.3
28	8	9	8	9	34	8.5
29	9	9	8	9	35	8.8
30	8	9	8	9	34	8.5
31	9	9	9	9	36	9
32	9	9	9	9	36	9
33	6	7	4	7	24	6

ผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน ก่อนการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

ครั้งที่สังเกต	จำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรม										
	ความรับผิดชอบ			ความเชื่อมั่นในตนเอง		ความอดทน		ความซื่อสัตย์			
	ส่งงานตามกำหนด	ตั้งใจเรียน	ทำงานตามหน้าที่	กล้าพูดกล้าแสดงออก	พึ่งตนเองได้	ขยันหมั่นเพียร	การควบคุมอารมณ์	เข้าห้องตรงเวลา	ไม่เอาของของผู้อื่น		
ครั้งที่ 1	13	13	20	18	19	12	20	24	23		
ครั้งที่ 2	12	11	15	16	16	8	14	22	24		
ครั้งที่ 3	13	15	14	13	13	14	18	21	24		
ครั้งที่ 4	17	21	17	19	20	15	24	26	25		
ค่าเฉลี่ย	14	15	17	17	17	12	19	23	24		

ผลการสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในชั้นเรียน หลังการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง 4 ครั้ง
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

	ครั้งที่สังเกต	จำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรม										
		ความรับผิดชอบ			ความเชื่อมั่นในตนเอง		ความอดทน		ความซื่อสัตย์		รวม	
		ส่งงานตามกำหนด	ตั้งใจเรียน	ทำงานตามหน้าที่	กล้าพูดกล้าแสดงออก	ฟังตนเองได้	ขยันหมั่นเพียร	การควบคุมอารมณ์	เข้าห้องตรงเวลา	ไม่เอาของผู้อื่น		
ครั้งที่ 1	24	31	31	26	26	27	29	33	33			
ครั้งที่ 2	29	30	33	31	30	25	33	33	33			
ครั้งที่ 3	20	26	23	29	30	23	32	33	33			
ครั้งที่ 4	22	26	33	33	30	23	31	31	33			
ค่าเฉลี่ย	24	28	30	30	29	25	31	33	33			

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางวัชรินทร์ สุขรุ่งเรืองชัย
วัน เดือน ปีเกิด	10 สิงหาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดจอมรวดี (อมรวิทยาคาร) หมู่ 4 ตำบลปลายโพงพง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม 75110
ตำแหน่ง	ครู ค.ศ. 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม